

ВІДОМОСТІ
про самооцінювання освітньої програми

Заклад вищої освіти	Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба
Освітня програма	47486 Льотна експлуатація та бойове застосування вертольотів
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	253 Військове управління

Відомості про самооцінювання є частиною акредитаційної справи, поданої до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для акредитації зазначеної вище освітньої програми. Відповідальність за підготовку і зміст відомостей несе заклад вищої освіти, який подає програму на акредитацію.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID	ідентифікатор
ВСП	відокремлений структурний підрозділ
ЄДЕБО	Єдина державна електронна база з питань освіти
ЄКТС	Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система
ЗВО	заклад вищої освіти
ОП	освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про ЗВО (ВСП ЗВО)

Реєстраційний номер ЗВО у ЄДЕБО	182
Повна назва ЗВО	Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба
Ідентифікаційний код ЗВО	24980799
ПІБ керівника ЗВО	Турінський Олександр Васильович
Посилання на офіційний веб-сайт ЗВО	http://www.hups.mil.gov.ua

2. Посилання на інформацію про ЗВО (ВСП ЗВО) у Реєстрі суб'єктів освітньої діяльності ЄДЕБО

<https://registry.edbo.gov.ua/university/182>

ЗВО є вищим військовим навчальним закладом (закладом вищої освіти із специфічними умовами навчання)

3. Загальна інформація про ОП, яка подається на акредитацію

ID освітньої програми в ЄДЕБО	47486
Назва ОП	Льотна експлуатація та бойове застосування вертольотів
Галузь знань	25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону
Спеціальність	253 Військове управління
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Тип освітньої програми	Освітньо-професійна
Вступ на освітню програму здійснюється на основі ступеня (рівня)	Бакалавр
Структурний підрозділ (кафедра або інший підрозділ), відповідальний за реалізацію ОП	кафедра льотної експлуатації і бойового застосування вертольотів
Інші навчальні структурні підрозділи (кафедра або інші підрозділи), залучені до реалізації ОП	кафедра тактики авіації, кафедра повітряної навігації та бойового управління авіацією, кафедра аеродинаміки та динаміки польотів, кафедра авіаційної англійської мови, кафедра філософії, кафедра психології і педагогіки, кафедри авіаційної англійської мови, кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту
Місце (адреса) провадження освітньої діяльності за ОП	61023 м. Харків, вул Сумська 77/79
Освітня програма передбачає присвоєння професійної кваліфікації	<i>передбачає</i>
Професійна кваліфікація, яка присвоюється за ОП (за наявності)	Магістр військового управління підрозділами авіації, офіцер тактичного рівня
Мова (мови) викладання	Українська
ID гаранта ОП у ЄДЕБО	331321
ПІБ гаранта ОП	Шмаков Віталій Валерійович
Посада гаранта ОП	начальник кафедри
Корпоративна електронна адреса гаранта ОП	shmakov@hups.mil.gov.ua
Контактний телефон гаранта ОП	+38(050)-683-54-79
Додатковий телефон гаранта ОП	+38(095)-307-67-12

Форми здобуття освіти на ОП	Термін навчання
очна денна	1 р. 6 міс.

4. Загальні відомості про ОП, історію її розроблення та впровадження

Освітня програма вищої освіти забезпечує підготовку висококваліфікованих військових фахівців здатних виконувати функціональні обов'язки з льотної експлуатації та бойового застосування вертольотів для авіації Повітряних Сил, Сухопутних військ, Військово-Морських Сил Збройних Сил України та інших військових формувань.

Підготовка військових льотчиків за спеціалізацією льотної експлуатації та бойового застосування вертольотів в Збройних Силах України вперше розпочалася у 1993 році у Харківському інституті льотчиків Військово-Повітряних Сил України на командно-штабному факультеті з 3-го курсу та на факультеті загальної авіаційної підготовки з 1-го курсу. У 1994 році вперше розпочалася льотна підготовка курсантів на вертольотах Ми-2 на базі Богодуховського та Сумського авіаційних центрів Харківському інституті льотчиків Військово-Повітряних Сил України. У 1995 році відбувся перший випуск офіцерів тактичного рівня за спеціалізацією льотної експлуатації та бойового застосування вертольотів у Харківському інституті льотчиків Військово-Повітряних Сил України.

З 1995 року до 2000 року теоретична підготовка курсантів даної спеціалізації проводилась на факультеті загальної авіаційної підготовки. Льотна підготовка на вертольотах Ми-2 проводилась у Сумському авіаційному центрі до 1997 року, у Богодуховському авіаційному центрі до 1998 року, з 1999 року до 2004 року у 203 навчальній авіаційній базі Харківському інституті льотчиків Військово-Повітряних Сил України. Підготовка на вертольотах Мі-8 та Мі-24 розпочалася з 1997 року на базі навчальних авіаційних частинах Харківському інституті льотчиків Військово-Повітряних Сил України.

У 2000 році Харківський інститут льотчиків Військово-Повітряних Сил України був реформований у Харківський інститут Військово-Повітряних Сил України зі створенням льотного факультету до штату якого вперше була сформуована кафедра льотної експлуатації і бойового застосування вертольотів, яку очолив льотчик-інструктор 1-го класу полковник Марков А.В.

На кафедрі були створені три предметно-методичні комісії: льотної експлуатації та бойового застосування вертольотів; авіаційної метеорології; парашутно-десантної підготовки і пошуково-рятувального забезпечення.

У 2005 році кафедра льотної експлуатації та бойового застосування вертольотів була реформована у предметно-методичну комісію льотної експлуатації та бойового застосування вертольотів кафедри льотної експлуатації та бойового застосування літальних апаратів льотного факультету Харківського університету Повітряних Сил. У 2008 предметно-методична комісія льотної експлуатації та бойового застосування вертольотів була створена на кафедрі тактики авіації і льотної експлуатації літальних апаратів авіаційного факультету, з 2010 року льотного факультету, з 2015 року на кафедрі льотної експлуатації літальних апаратів льотного факультету.

З 2017 року у штаті льотного факультету Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба відроджується кафедра льотної експлуатації та бойового застосування вертольотів.

З 2018 року очолює кафедру кандидат технічних наук, доцент, військовий льотчик 3-го класу, офіцер груп бойового управління (груп авіанавідників) армійської авіації 3-го класу полковник Шмаков Віталій Валерійович.

Наукову та інноваційну основу системи підготовки складають всесвітньо відомі наукові школи: аналізу льотної діяльності (К.Платонов, В.Пономаренко, Р.Макаров), психологічного забезпечення льотного навчання (Д.Гандер), теорії льотного професіоналізму та розвитку професійно-важливих якостей льотчика (А.Ворона, З. Гератеволь).

ОП постійно розвивалася та вдосконалювалася. Всі випускники мають позитивні відгуки з військ за підсумками першого року служби.

Підготовка фахівців 2020 року випуску здійснювалася за професійними стандартами та освітньо-професійними програмами, що були розроблені робочою групою під керівництвом провідних фахівців-практиків Командування Повітряних Сил Збройних Сил України, яке є замовником на підготовку фахівців (роботодавець) та науково-педагогічних працівників ХНУПС (наказ Командувача Повітряних Сил Збройних Сил України від 17.05.2016 № 119ад "Про створення робочих груп з розробки професійних стандартів вищої військової освіти та освітньо-професійних програм підготовки військових фахівців").

У 2018 році професійні стандарти та освітньо-професійні програми були доопрацьовані та в них внесені зміни з урахуванням Рішень колегії Міністерства оборони України, затверджених наказом Міністерства оборони України від 30.05.2017 року № 298, науково-практичних конференцій щодо вдосконалення підготовки військових фахівців, стандартів НАТО та досвіду застосування військ в антитерористичній операції (наказ Командувача Повітряних Сил Збройних Сил України від 08.05.18 № 126ад "Про створення робочих груп з розробки професійних стандартів вищої військової освіти та освітньо-професійних програм підготовки військових фахівців").

Діюча редакція освітньо-професійних програм затверджена рішенням вченої ради Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, протокол № 9 від 24.07.2018 року.

5. Інформація про контингент здобувачів вищої освіти на ОП станом на 1 жовтня поточного навчального року у розрізі форм здобуття освіти та набір на ОП (кількість здобувачів, зарахованих на навчання у відповідному навчальному році сумарно за усіма формами здобуття освіти)

Рік навчання	Навчальний рік, у якому відбувся набір здобувачів відповідного року навчання	Обсяг набору на ОП у відповідному навчальному році	Контингент студентів на відповідному році навчання станом на 1 жовтня поточного навчального року	У тому числі іноземців
			ОД	ОД
1 курс	2020 - 2021	50	50	0

2 курс	2019 - 2020	52	52	0
--------	-------------	----	----	---

Умовні позначення: ОД – очна денна; ОВ – очна вечірня; З – заочна; Дс – дистанційна; М – мережева; Дл – дуальна.

6. Інформація про інші ОП ЗВО за відповідною спеціальністю

Рівень вищої освіти	Інформація про освітні програми
початковий рівень (короткий цикл)	програми відсутні
перший (бакалаврський) рівень	37315 Льотна експлуатація та бойове застосування літаків 37318 Льотна експлуатація та бойове застосування вертольотів 37332 Навігація та бойове застосування літальних апаратів 37333 Бойове управління польотами авіації 37334 Управління діями підрозділів військ протиповітряної оборони Сухопутних військ
другий (магістерський) рівень	47485 Льотна експлуатація та бойове застосування літаків 47486 Льотна експлуатація та бойове застосування вертольотів 47487 Навігація та бойове застосування літальних апаратів 47488 Бойове управління польотами авіації
третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень	37290 Військова кібернетика та управління військами

7. Інформація про площі приміщень ЗВО станом на момент подання відомостей про самооцінювання, кв. м.

	Загальна площа	Навчальна площа
Усі приміщення ЗВО	103583	58706
Власні приміщення ЗВО (на праві власності, господарського відання або оперативного управління)	103583	58706
Приміщення, які використовуються на іншому праві, аніж право власності, господарського відання або оперативного управління (оренда, безоплатне користування тощо)	0	0
Приміщення, здані в оренду	0	0

Примітка. Для ЗВО із ВСП інформація зазначається:

- щодо ОП, яка реалізується у базовому ЗВО – без урахування приміщень ВСП;
- щодо ОП, яка реалізується у ВСП – лише щодо приміщень даного ВСП.

8. Документи щодо ОП

Документ	Назва файла	Хеш файла
Освітня програма	408.pdf	wHTrd9Px8NbpBWHliCrLq+rdngJ5YWinkeiZZ/TTPZE=
Навчальний план за ОП	408.pdf	wHTrd9Px8NbpBWHliCrLq+rdngJ5YWinkeiZZ/TTPZE=
Рецензії та відгуки роботодавців	рецензія-відгук.pdf	GQIZSp6pH4STlloiI81YmTQe06+BGpAkvKxYGSZHWio=

9. Інформація про наявність в акредитаційній справі інформації з обмеженим доступом

Справа містить інформацію з обмеженим доступом

Зазначте, які частини відомостей про самооцінювання містять інформацію з обмеженим доступом, до якого виду інформації з обмеженим доступом вона належить та на якій підставі (із зазначенням відповідних норм законодавства та/або реквізитів рішення про обмеження доступу до інформації)

Частина відомостей про самооцінювання, яка містить інформацію з обмеженим доступом	Вид інформації з обмеженим доступом	Опис інформації, доступ до якої обмежений	Підстава для обмеження доступу до інформації
Навчальні плани, навчальні програми, найменування таємних дисциплін у військових навчальних закладах	службова	Навчальні плани та навчальні програми підготовки курсантів у військових навчальних закладах становлять службову інформацію	Наказ Начальника Генерального штабу ЗС України від 22.11.17 №408

1. Проектування та цілі освітньої програми

Якими є цілі ОП? У чому полягають особливості (унікальність) цієї програми?

1.1 Якими є цілі ОП? У чому полягають особливості (унікальність) цієї програми?

Цілями ОП є надання освіти в галузі 25 Воєнної науки, національна безпека, безпека державного кордону 253 Військове управління (за видами Збройних Сил) спеціалізацією “Льотна експлуатація та бойове застосування вертольотів” з широким доступом до працевлаштування у Збройних Силах України і особливим інтересом до системи військового управління для подальшого навчання за освітньо-науковою програмою третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

ОП має наступні особливості:

формування лідерських якостей та здатності до управління соціальною групою;

забезпечення фізичної готовності військовослужбовця, ефективного їх використання в різних умовах обстановки, стійкого перенесення фізичних навантажень, нервово-психічних напружень і несприятливих факторів;

удосконалення мовної підготовки з метою співпраці й взаємо-сумісництва з підрозділами сил НАТО та ведення радіообміну в польоті за стандартами ІКАО;

підготовку всебічно розвинутих, кваліфікованих конкурентоздатних військових фахівців, які здійснюють безпечну льотну експлуатацію повітряних суден а також безпеку повітряного руху та несуть особисту відповідальність за бойове застосування вертольотів;

формування практичних навичок та вмінь з льотної експлуатації і бойового застосування вертольотів під час виконання різних бойових та спеціальних завдань;

набуття практичних навичок з пілотування літальним апаратом на різних режимах та етапах польоту.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні документи ЗВО, що цілі ОП відповідають місії та стратегії ЗВО

ОП є одним з ключових елементів стратегії ХНУПС, яка базується на основних положеннях, що визначені діючою Державною програмою розвитку ЗС України та передбачає професіоналізацію ЗС України, створення підготовленого військового кадрового резерву, впровадження стандартів НАТО.

Якісна підготовка військових фахівців для ЗС України та інших військових формувань дозволяє забезпечити набуття їх спроможностей для ефективного реагування на загрози національній безпеці у воєнній сфері, оборони України, захисту її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності, а також взаємосумісність з партнерами з країн НАТО для виконання спільних завдань.

Відповідність мети ОП стратегії ХНУПС полягає у розвитку та якісному поєднанні фундаментальних та військово-професійних знань, прикладних інформаційно-аналітичних компетентностей та управлінських навичок, високих особистісних якостей фахівців, впевнених навичок з льотної експлуатації повітряного судна та бойового застосування сучасних зразків озброєння та військової техніки, які є надважливими для підготовки офіцера-професіонала.

Саме такий системний підхід є безпосереднім втіленням місії університету з ефективною інтеграцією науки, освіти та практичного досвіду, що корелюється зі стратегічною метою ХНУПС. Стратегія і перспективні напрями розвитку освітньої, наукової та інноваційної діяльності ХНУПС розміщена на офіційному сайті

(<http://www.hups.mil.gov.ua/publicna-informaciya/>).

Опишіть, яким чином інтереси та пропозиції таких груп заінтересованих сторін (стейкхолдерів) були враховані під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП: - здобувачі вищої освіти та випускники програми

Під час розробки ОП підготовки військових фахівців робочою групою взято до уваги вимоги до посад, на які розподіляються випускники, особливості виконання завдань за посадою індивідуально та у складі авіаційного підрозділу з метою мінімізації періоду адаптації випускників у військових частинах та забезпечення ними виконання функціональних обов'язків за посадою. У рамках розробленого в університеті Плану вдосконалення практичної підготовки передбачене поступове, з першого до останнього курсу, опанування основних посад військовослужбовців, враховуючи посаду призначення та стажуванням на ній. Заходи практичної підготовки здійснюються у: навчальній авіаційній бригаді та авіаційних бригадах видів ЗС України.

Керівництвом льотної факультету організоване щотижневе підведення підсумків з навчаємими та викладачами, де оцінюється аналіз якості проведення навчального процесу. НПП підтримують тісний зв'язок з навчаємими. Використовуючи анкету-опитування постійно здійснюється моніторинг позитивних та негативних сторін ОП. На кафедрі організовано чергування НПП, де надається консультативна допомога навчаємим. Все це надає змогу щодо постійного моніторингу їх інтересів й контролю якості засвоєння навчального матеріалу, дозволяє виявляти позитивні тенденції у навчанні, своєчасно і гнучко реагувати на виявлені недоліки, врахувати колективні та індивідуальні особливості здобувачів вищої освіти.

- роботодавці

ОП розроблена робочою групою з провідних фахівців-практиків Командування Повітряних Сил Збройних Сил України, яке є замовником на підготовку фахівців (роботодавець) та науково-педагогічних працівників ХНУПС (склад робочої групи визначений наказом Командувача Повітряних Сил Збройних Сил України від 08.05.18 № 126ад “Про створення робочих груп з розробки професійних стандартів вищої військової освіти та освітньо-професійних програм підготовки військових фахівців”).

Під час розробки професійного стандарту та ОП (особливо вибіркового компоненту), формулювання програмних результатів навчання, робочою групою брався до уваги аналіз відгуків на випускників з військових частин (роботодавців) за підсумками першого повного року служби офіцерів-випускників на первинних посадах у військах. Форма відгуку на випускника визначена відомчим нормативним документом та містить оцінки визначеного переліку компетенцій випускника та ефективності виконання ним обов'язків за посадою, узагальнену характеристику, пропозиції командирів (начальників) щодо формування компетенцій майбутніх випускників. При створенні ОП також враховані вимоги замовника щодо набуття здобувачами вищої освіти компетенцій, що забезпечують можливість експлуатації та обслуговування модернізованих та новітніх зразків авіаційної техніки.

- академічна спільнота

Інтереси академічної спільноти враховані в першу чергу через активну участь ХНУПС у Програмі НАТО щодо вдосконалення військової освіти країн-партнерів DEEP (Defence Education Enhancement Program). В межах програми щорічно проводяться семінари, тренінги з обміну досвідом щодо організації підготовки, розробки та вдосконалення компетенцій, змісту та результатів навчання, активних та інноваційних форм та методів навчання, підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, які дають можливість врахувати досвід академічної спільноти ЗВО європейських країн-партнерів з НАТО (Польща, Литва, Словаччина, Франція, Великобританія, Італія, Німеччина) та порівняти його з вітчизняним при створенні та вдосконаленні освітніх програм. Крім того, викладачі кафедри раз в п'ять років підвищують кваліфікацію на курсах підвищення кваліфікації НПП ВВНЗ та ВНП ВНЗ при університеті та проходять стажування в військових частинах ЗС України, що надає можливість розуміти та враховувати інтереси академічної спільноти в навчальному процесі.

- інші стейкхолдери

В університеті активно працює спілка ветеранів, які мають значний досвід практичної служби у військах, учасники бойових дій, науково-педагогічні працівники, що мають почесні звання. Їх порада допомога теж враховується при розробці ОП.

Продемонструйте, яким чином цілі та програмні результати навчання ОП відбивають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці

Основою для визначення цілей та програмних результатів навчання під час розробки та вдосконалення ОП для ЗС України є Державна програма розвитку ЗС України, рішення колегії Міністерства оборони України з питань вдосконалення підготовки військових фахівців та науково-практичних конференцій за участю замовників на підготовку фахівців, де обговорюються заходи з розвитку зразків озброєння та військової техніки та систем підготовки фахівців для їх експлуатації та бойового застосування, а також шляхи імплементації стандартів НАТО. Діюча редакція ОП враховує Рішення колегії Міністерства оборони України, затверджені наказом Міністерства оборони України від 30.05.2017 року № 298, науково-практичної конференції під головуванням Командувача ПС ЗС України "Удосконалення військової освіти у вищих військових навчальних закладах Повітряних Сил", що проходила 12-13.04.2017 року на базі ХНУПС, а також кваліфікаційні вимоги від замовника на підготовку фахівців. Підставою для вдосконалення ОП також є аналіз відгуків на випускників після першого року та аналіз інформаційно-аналітичних матеріалів з досвідом застосування військ (сил) в операції Об'єднаних сил (антитерористичній операції), що періодично надходять до ХНУПС.

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано галузевий та регіональний контекст

Міждисциплінарний характер розвитку спеціальностей та освітніх програм в межах галузі 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону обумовлює набуття актуальних компетентностей випускників за даною ОП. Протягом навчання за ОП здобувачі вищої освіти отримують знання та навички, які їм необхідні для кваліфікованого управління екіпажами повітряних суден при виконанні ними бойових завдань, але і загально-фахові знання та навички, що допоможуть їм реалізувати себе на ринку праці в подальшому цивільному житті після закінчення військового контракту на льотних посадах, як силових структур, так і цивільної авіації, а також на таких посадах, як молодший науковий співробітник науково-дослідного відділу (лабораторії), викладач кафедри за спеціальністю.

Враховуючи, що споживачем випускників є Міністерство оборони України та Збройні Сили України і вони проходять службу у всіх регіонах України, то регіональний контекст для окремого регіону явно не використовується.

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм

При формулюванні цілей та програмних результатів навчання ОП прийнято до уваги досвід подібних програм в інших ЗВО України (як військових, так і технічних), які відрізняються цілями та очікуваними результатами. Акцент на професійну, практичну підготовку та оволодіння не лише навичками льотної експлуатації, але і підготовки вертольота до повторного вильоту, що забезпечує конкурентоспроможність випускників серед вітчизняних та іноземних аналогів та їх готовність до самостійного опанування питань з льотної експлуатації різноманітних типів вертольотів, що забезпечує конкурентоспроможність випускників серед вітчизняних цивільних навчальних закладів та іноземних аналогів та їх готовність до самостійного засвоєння методики льотної експлуатації повітряного судна за стандартами та рекомендаціями практикою ІКАО.

Під час обміну викладачами та курсантами з іноземними військовими навчальними закладами з країн партнерів з

НАТО в межах програми НАТО DEEP проводився аналіз іноземних аналогів освітніх програм.

Продемонструйте, яким чином ОП дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 253 Військове управління (за видами Збройних Сил) для другого (магістерського) рівня вищої освіти затверджений наказом МОН України від 24.05.2019 р. № 724. Відповідно до вимог наказу Міністерства оборони України від 25.04.2016 року № 216 “Про вдосконалення підготовки офіцерських кадрів тактичного рівня та сержантського (старшинського) складу у ВВНЗ та ВВП ВНЗ” підготовка фахівців за даною ОП здійснювалася згідно професійного стандарту та освітньо-професійної програми, що були розроблені робочою групою під керівництвом провідних фахівців-практиків Командування Повітряних Сил Збройних Сил України (наказ Командувача Повітряних Сил Збройних Сил України від 17.05.2016 № 119ад). У 2019 році професійний стандарт та освітня програма були перепрацьовані.

Професійний стандарт враховує загальну характеристику професії офіцера й вимоги до неї та визначає компетентності офіцера тактичного рівня, результати навчання і містить опис службових функцій.

На сьогодні можна констатувати, що діюча ОП відповідає вимогам стандарту вищої освіти та професійного стандарту.

Зміст ОП сприяє досягненню програмних результатів навчання через вивчення дисциплін, які дозволяють набути здобувачам основні професійні компетентності.

Особливістю формування компетентностей та досягнення програмних результатів навчання військового фахівця є те, що вони набуваються поступово, формуються сукупністю певних освітніх компонентів на різних етапах даної ОП і починаються формуватися в рамках освітньої програми першого рівня вищої освіти, а закінчується формування на другому рівні.

Головним програмним результатом навчання є набуття спроможності до опанування переліку посад, що визначені замовником на підготовку фахівців (роботодавцем) одразу після випуску.

Якщо стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній, поясніть, яким чином визначені ОП програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня?

Програмні результати навчання ОП відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій:

– рівень освіти – другий (магістерський);

– рівень Національної рамки кваліфікацій – сьомий;

компетентності особи – здатність особи розв’язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Змістовне наповнення програмних результатів навчання ОП (таблиця з додатку) відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій для другого (магістерського); рівня вищої освіти за такими дескрипторами:

– знання (спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань) – РНз2, РНз3, РНз4, РНп4;

– уміння (спеціалізовані уміння/навички розв’язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур; здатність інтегрувати знання та розв’язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах; здатність розв’язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності) – РНз1, РНз5, РНс1, РНс2, РНс9;

– комунікація (зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються) – РНз6, РНс3, РНс10, РНс13;

– автономність і відповідальність (управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів; відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів; здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії) – РНс3, РНс6, РНс8, РНс11.

Таким чином, ОП повністю відповідає основним вимогам, які визначені в Національній рампі кваліфікації.

2. Структура та зміст освітньої програми

Яким є обсяг ОП (у кредитах ЄКТС)?

90

Яким є обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)?

67.5

Який обсяг (у кредитах ЄКТС) відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти?

Продемонструйте, що зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)?

Зміст ОП визначається описом предметної області, що регламентується Стандартом вищої освіти України із галузі знань в галузі 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону за спеціальністю 253 Військове управління (за видами Збройних Сил) другого (магістерського) рівня та професійним стандартом за спеціалізацією. ОП має на меті підготовку всебічно розвинутих, кваліфікованих військових фахівців здатних виконувати функціональні обов'язки льотної експлуатації та бойового застосування вертольотів, що відповідає об'єкту вивчення спеціальності.

ОП розділяється на окремі освітні компоненти, які складаються з навчальних дисциплін, практик, кваліфікаційної роботи та комплексних екзаменів. Теоретичний зміст предметної області забезпечується навчальними дисциплінами. Робочі програми кожної дисципліни містять змістовні модулі, де визначається понятійний апарат, концепції та принципи їх використання. Основне теоретичне навантаження припадає на практичні заняття з вивчення та експлуатації зразків авіаційної техніки.

Здобувач вищої освіти має оволодіти загальнонауковими та специфічними методами, методиками, технологіями та навичками під час практичних та тактико-спеціальних занять, на які відводиться до 50% аудиторного часу, при виконанні індивідуальних завдань в межах навчальних дисциплін, під час польових занять та занять на базі військових частин, а також протягом практики та впродовж виконання кваліфікаційної роботи.

Навчальна матеріально-технічна база кафедри льотної експлуатації і бойового застосування вертольотів льотної факультету забезпечують підтримку ОП. На кафедрі існує 4 спеціалізованих навчальних класів.

Інформаційне забезпечення здійснюється з використанням внутрішньої мережевої системи управління навчання на базі платформи дистанційного навчання "MOODLE".

Для підтримки освітнього процесу в університеті запроваджено власну систему електронного розкладу занять АС "Каскад".

Навчальна бібліотека університету містить великий вибір навчальних та наукових матеріалів (у т.ч. фонди рідкісної книги, для службового користування та художньої літератури), забезпечує доступ до низки електронних ресурсів та видань університету в електронній формі. Автоматизація роботи бібліотеки здійснена з використанням системи "УФД Бібліотека".

ОП є унікальною в ХНУПС не перетинається з будь-якими суміжними спеціальностями.

Яким чином здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії?

Вибіркові навчальні дисципліни входять до циклу професійної підготовки навчального плану. Навчальні дисципліни вільного вибору навчаємого забезпечують виконання вимог вибіркової частини ОПП, встановлюються залежно від специфіки фахової підготовки, вводяться для реалізації освітніх і кваліфікаційних потреб навчаємого, сприяють здійсненню поглибленій підготовці за спеціалізацією, визначають характер майбутньої діяльності.

Вибіркові навчальні дисципліни поєднуються в блоки. Успішне опанування вибіркової частини навчального плану повинно забезпечити успішну кар'єрну траєкторію навчаємого, спираючись на набуті знання та отримані практичні навички, які відповідають вимогам замовника (професійному стандарту), а також здатність до опанування нових зразків ОВТ.

Враховуючи постійне вдосконалення військових стандартів підготовки військ (за стандартами НАТО), аналіз бойового досвіду, перелік навчальних дисциплін вибіркової частини ОПП та їх змістовне наповнення може змінюватися за рішенням Вченої ради університету, що надає можливість оперативної корекції здобувачем своєї освітньої траєкторії в контексті майбутньої професійної діяльності.

Індивідуальна освітня траєкторія здобувача ОП повинна забезпечити його успішну реалізацію на ринку праці та запас міцності для подальшого кар'єрного та професійного зростання.

У системі вищої військової освіти право обрання вибірових навчальних дисциплін реалізується шляхом обрання курсантами спеціалізації навчання під час вступу до Університету.

Яким чином здобувачі вищої освіти можуть реалізувати своє право на вибір навчальних дисциплін?

В університеті розроблено "Положення про порядок та умови вибору вибірових дисциплін здобувачами вищої освіти в Харківському національному університеті Повітряних Сил імені Івана Кожедуба", яке розміщено на офіційному сайті ХНУПС (<http://www.hups.mil.gov.ua/publicna-informaciya/>), що забезпечує інформування здобувачів про перелік навчальних дисциплін для вибору.

Реалізація вільного вибору дисциплін здобувачами вищої освіти передбачає вибір окремих дисциплін з переліку на відповідний навчальний рік. Перелік, обов'язкова кількість для вивчення та обсяг вибірових дисциплін для конкретного семестру вказана в навчальному плані. Вивчення вибірових дисциплін починається з другого курсу. Перелік вибірових дисциплін на наступний навчальний рік може змінюватись.

Вибір дисциплін здобувачами вищої освіти здійснюється шляхом подання письмової заяви (рапорту) на ім'я начальника факультету до 10 січня поточного навчального року. Заява (рапорт) зберігається в навчальній частині факультету протягом усього терміну навчання здобувача вищої освіти. Здобувач вищої освіти, який не визначився з переліком вибірових дисциплін та не подав заповнену заяву у визначені терміни, буде включений до групи для вивчення тих дисциплін, які визначить начальник факультету.

Вибіркові навчальні дисципліни здобувач вищої освіти вибирає із навчального плану з урахуванням майбутнього фахового призначення за певними посадами (військово-обліковими спеціальностями, родами військ або зразками ОВТ), що визначені замовником на підготовку фахівців.

З змістовною складовою вибірових навчальних дисциплін здобувач може ознайомитися в відповідних силабусах,

що розміщені в системі дистанційного навчання Moodle. За необхідності здобувач може звернутись за необхідною консультацією до куратора навчальної групи, начальника випускової кафедри або до заступника начальника факультету з навчальної та наукової роботи - навчальної частини. Вибіркові навчальні дисципліни здобувач вищої освіти вибирає із навчального плану з урахуванням майбутнього фахового призначення за певними посадами (військово-обліковими спеціальностями, родами військ або зразками ОВТ), що визначені замовником на підготовку фахівців.

Вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін на наступний навчальний рік проводиться у другому семестрі попереднього навчального року. Процедура вибору навчальних дисциплін організують навчальні частини факультетів та відповідні випускові кафедри.

Після остаточного формування і погодження навчальних груп з вивчення вибіркової дисципліни, інформація про вибірково дисципліни вноситься до індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти. З цього моменту вибірково дисципліна стає для здобувача вищої освіти обов'язковою.

Механізм реалізації права здобувачів вищої освіти на вибір компонентів освітньої програми здійснюється за допомогою формування індивідуальних навчальних планів.

Опишіть, яким чином ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності

Практична підготовка займає важливу частину в формуванні компетентностей та результатів навчання здобувачів вищої освіти в ХНУПС. Згідно ОП передбачено 2 обов'язкових освітніх компоненти - курсу базової підготовки з виживання та льотна підготовка, які забезпечують завершення формування компетенцій СКв-1, СКв-2, СКв-3, СКв-4, СКв-5, СКв-6.

Для проведення практик університет має у своєму складі навчально-тренувальні комплекси з авіаційними тренажерами та зразками авіаційної техніки.

Крім того, відповідно до щорічного Плану проведення стажувань (практик) курсантів та науково-педагогічних працівників ВВНЗ, виділяються місця для проведення льотної підготовки з льотної експлуатації та бойового застосування вертольотів на базі авіаційних частин Повітряних Сил, Сухопутних військ та Військово-Морських Сил. Це забезпечує високу актуальність практичного навчання здобувачів вищої освіти та відповідність їх практичних навичок вимогам військ та замовника (роботодавця).

Для проведення практичних занять також використовується навчальна матеріально-технічна база навчальної авіаційної бригади, яка розташована в місті Чугуїв.

Строки проведення стажування (практики) в разі необхідності змінюються протягом навчального року. Для навчальних, які не пройшли стажування (практику) з поважних причин у період, передбачений навчальним планом, організовується проведення у військових частинах місцевого гарнізону або в структурних підрозділах практичного навчання Університету.

Продемонструйте, що ОП дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж періоду навчання, які відповідають цілям та результатам навчання ОП результатам навчання ОП

Навчальні дисципліни гуманітарної та соціально-економічної підготовки циклу загальної підготовки (ЗП) (ОК1, ОК2, ВК1.1, ВК1.2, ВК2.1, ВК2.2) набувають загальні компетентності ОП: ЗК-1, ЗК-2, ЗК-3. Навчальні дисципліни базової підготовки циклу ЗП (ОК3, ОК4) набувають загальні компетентності ОП: ЗК-5, ЗК-6. Цикл навчальних дисциплін ОК5, ОК6, ОК7, ОК8, ОК9, ОК10, ОК12, ВК3.1, ВК3.2, ВК4.1, ВК5.1, ВК5.2, ВК6.1, ВК6.2 сприяє набуттю наступних військово-професійних та військово-спеціальних компетентностей ОП: ПК-4, СКв-1, СКв-2, СКв-3, СКв-4, СКв-5, СКв-6, СКв-7, СКв-8. В комплексі, це забезпечує набуття соціальних навичок (soft skills) та військово-професійних навичок роботи в колективі та з підлеглими різних категорій, з цивільним населенням, а також здатність до асиметричних дій в умовах гібридного характеру сучасних військових конфліктів.

Важливим напрямком є формування лідерських якостей, що відповідає майбутній професійній діяльності та досвіду ОП партнерів з країн НАТО.

Яким чином зміст ОП урахує вимоги відповідного професійного стандарту?

Відповідно до наказу Міністерства оборони України від 25.04.2016 року № 216 "Про вдосконалення підготовки офіцерських кадрів тактичного рівня та сержантського (старшинського) складу у ВВНЗ та ВВП ВНЗ" ОП враховує вимоги професійного стандарту за спеціальністю 253 Військове управління (за видами Збройних Сил) та спеціалізацією льотна експлуатація та бойове застосування вертольотів, що розроблений робочою групою під керівництвом провідних фахівців-практиків Командування Повітряних Сил Збройних Сил України, яке є замовником на підготовку фахівців (роботодавця) та науково-педагогічних працівників ХНУПС (наказ Командувача Повітряних Сил Збройних Сил України від 08.05.18 № 126ад "Про створення робочих груп з розробки професійних стандартів вищої військової освіти та освітньо-професійних програм підготовки військових фахівців"). В ОП передбачено цикл професійної підготовки, освітні компоненти якого (ОК5 – ОК12, ВК3.1 – ВК6.2) формують відповідні військово-професійні компетентності (ПК-4, СКв-1 – СКв-8), та результати навчання (РНп-4, РНс-1 – РНс-13).

Який підхід використовує ЗВО для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою)?

Відповідно до "Положення про організацію освітнього процесу у ХНУПС" розміщено (<http://www.hups.mil.gov.ua/publicna-informaciya/>) максимальний тижневий бюджет часу навчання становить 54

академічні години, тривалість академічної години – 45 хвилин; тижневе навантаження на виконання навчального плану (НП) за ОПП становить 45 академічних годин, що дорівнює 1,5 кредиту ЄКТС, середнє тижневе аудиторне навантаження за рік навчання залежить від освітнього рівня підготовки фахівців та не може перевищувати: для другого (магістерського) рівня - 24 години. Щотижневий час на самостійну роботу (СР) навчаємого складає для другого (магістерського) рівня не менше ніж 21 годину. З метою розширення знань та поглибленого вивчення окремих навчальних дисциплін тощо щотижня планується 9 годин за рахунок тижневого бюджету часу навчання, до 6 годин для проведення всіх видів навчальних занять, з додатковим зарахуванням навчального навантаження науково-педагогічним працівникам та не менше ніж 3 години на СР. Навчальний час, відведений на СР навчаємого, регламентується НП (робочим навчальним планом (РНП)) і повинен складати не менше ніж 1/2 для другого (магістерського) рівня загального обсягу навчального часу, відведеного на вивчення конкретної навчальної дисципліни. Загальне тижневе навантаження складає 54 години, тижневе навчальне навантаження на виконання НП складає 45 годин, щотижнева СР складає не менше ніж 30 годин загального обсягу навчального часу для другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Якщо за ОП здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти, продемонструйте, яким чином структура освітньої програми та навчальний план зумовлюються завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти явно не здійснюється в рамках ОП, але в ХНУПС разом з замовником (роботодавцем) реалізовано багато заходів для подолання розриву між теорією і практикою, освітою та службою у військах для підвищення якості підготовки та швидкого опанування первинної посади: згідно наказу начальника Генерального штабу Збройних Сил України від 19.04.2018 року №162 згідно затвердженого графіку планується залучення професіоналів-практиків, до проведення практичних навчальних занять; переважна більшість практик проводяться виключно на базі військових частин, у тому числі з залученням їх представників до керівництва; представники замовника на підготовку фахівців (роботодавця) безпосередньо приймають участь у розробці та вдосконаленні освітніх програм та навчальних планів; зміст польових та тактико-спеціальних занять спрямований на комплексне опанування певної посади та у взаємодії з фахівцями інших спеціальностей у складі розрахунків (підрозділів) та з урахуванням сучасного бойового досвіду військ; в Збройних Силах України налагоджена дієва система роботи з відгуками на випускників; викладачі університету періодично проходять стажування на базі військових частин, промислових підприємств, установ і організацій.

3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП

<http://www.hups.mil.gov.ua/pravila-prijomu/>

Поясніть, як правила прийому на навчання та вимоги до вступників ураховують особливості ОП?

Правила прийому до ХНУПС розроблені відповідно Умов прийому на навчання до ЗВО України в 2020 році, затверджених наказом МОН України від 11.10.2019 року № 1285 та Інструкції про організацію та проведення військово-професійної орієнтації молоді та прийому до ВВНЗ та ВНП ЗВО, затвердженої наказом Міністерства оборони України від 05.06.2014 № 360 (зі змінами). На навчання приймаються особи, які успішно склали атестацію, здобули ступінь бакалавра за відповідними (співставленими за новим Переліком галузей знань та спеціальностей) спеціальностями в рік вступу та успішно пройшли конкурсний відбір на навчання для здобуття освітнього ступеню “магістр”. Зарахування на навчання для здобуття освітнього ступеню “магістр” здійснюється за рейтингом приймальною комісією університету. Особи, які вступають на навчання за спеціальністю 253 Військове управління (за видами Збройних Сил) спеціалізації Льотна експлуатація та бойове застосування вкртольотів складають єдиний іспит з іноземної (англійської) мови та фахове вступне випробування). Зарахування вступників передбачено у термін, відповідно до вимог додатку 9 Правил прийому до ХНУПС. Вказаний підхід є ефективним способом формування контингенту навчаємих.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Визнання результатів навчання вступників, отриманих в інших ЗВО, регулюється Правилами прийому до ХНУПС, Інструкцією про порядок переведення, відрядження та поновлення курсантів (слухачів) ВВНЗ МО України (наказ від 24.12.1998 № 490), Положенням про організацію освітнього процесу в ХНУПС. Для вступників, які попередньо навчалися в інших ЗВО, існує порядок визначення академічної різниці, яка встановлюється на підставі поданих документів про виконання освітньої програми (академічна довідка, виписка із заліково- екзаменаційних відомостей, додаток до диплому молодшого бакалавра/ молодшого спеціаліста тощо). Документи, що регулюють питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, розміщено на офіційному сайті ХНУПС.

Положенням про організацію освітнього процесу у ХНУПС визначено порядок переведення, відрахування та поновлення курсантів визначається наказом Міністерства оборони України. Переведення курсантів, а також поновлення до складу курсантів осіб, які були відраховані, здійснюється, як правило, під час літніх або зимових канікул. Порядок ліквідації академічної різниці при переведенні або поновленні визначається начальником ВВНЗ, до якого переводиться (поновлюється) курсант. Ліквідація її здійснюється, як правило, до початку навчальних занять. Переведення курсантів з одного вищого військового навчального закладу до іншого, з однієї форми навчання на іншу дозволяється тільки за умови переведення на ті ж спеціальності, за якими здійснювалась їх підготовка.

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)?

Прикладів немає.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Механізм визнання результатів неформальної освіти для здобувачів вищої освіти у ВВНЗ нормативно-правовою базою Міністерства оборони України не передбачено.

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)

Не було

4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Продемонструйте, яким чином форми та методи навчання і викладання на ОП сприяють досягненню програмних результатів навчання? Наведіть посилання на відповідні документи

У ХНУПС існують очна форма навчання, яка забезпечує безпосередній контакт здобувачів ОП з викладачами, та заочна, в якій домінує самостійна робота здобувачів. Методи навчання визначені Положенням про організацію освітнього процесу в ХНУПС (введено в дію наказом ХНУПС від 30.08.2019 № 1612) та Методичними рекомендаціями з розроблення нормативних документів підготовки військових фахівців у ВВНЗ Міністерства оборони України та ВВП ЗВО України, які затверджені у 2016 році. Пріоритет віддається активним методам навчання та методам проблемного навчання, що активізує пізнавальну діяльність здобувачів ОП та відповідає методикам країн-партнерів з НАТО та неодноразово обговорювались в межах програми НАТО DEEP щодо вдосконалення вищої військової освіти, а також технологіям інноваційного характеру (методи навчання за відповідними видами занять наведені в таблиці 3). Також розповсюджений метод проблемного навчання, що забезпечує формування у навчаемого розуміння мети освітніх компонентів ОП для майбутньої професійної діяльності. Застосовується диференційний підхід до вибору методів навчання, у тому числі залучення навчаемого до наукової роботи. Поєднання вказаних методів забезпечує опанування здобувачем під час навчання не лише суми знань та практичних навичок, але і досягнення головного результату навчання – комплексне опанування первинної посади Якість засвоєння ОПП, відповідність результатів навчання до вимогам замовників (роботодавців) визначалася комісією, на чолі з представником Замовника у червні 2019 року.

Продемонструйте, яким чином форми і методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання відповідно до результатів опитувань?

Як відомо, метою студентоцентрованого підходу є розвиток у здобувача потрібних на ринку праці компетентностей та створення ефективної системи навчання протягом всього життя. В основу навчання та виховання в університеті покладено формування у курсантів лідерських якостей, високого рівня компетентності для авторитетного керівництва майбутніми підлеглими та підрозділами. Цьому сприяють обмін досвідом та тренінги, що проводяться експертами НАТО, залучення до навчальних занять офіцерів-лідерів з військ. Так, обговорення з курсанти підсумків міжнародного обміну досвідом з ВВНЗ країн НАТО дозволило вперше серед ВВНЗ України реалізувати особливий розпорядок діяльності курсантів старших курсів, що дозволяє їм особисто планувати траєкторію самостійної роботи в години відведені для самостійної підготовки за умови успішного навчання, високого рівня фізичної підготовки та дисципліни. Це мотивує їх на досягнення кращих результатів навчання, дає можливість у взаємодії з кафедрою використовувати різні форми і методи самостійної роботи, формує одну із важливих рис офіцера, як самостійність у прийнятті рішення і опануванні складних питань, дозволяє використовувати різноманітні інформаційні ресурси за межами університету (наукові бібліотеки та бібліотеки інших ЗВО та ін.)

Продемонструйте, яким чином забезпечується відповідність методів навчання і викладання на ОП

принципам академічної свободи

Для здобувачів ОП в процесі навчання і для науково-педагогічних працівників впродовж викладання забезпечується академічна свобода, яка полягає у самостійності і незалежності учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної та наукової діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова і творчості від політичного впливу, поширення знань та інформації, проведення наукових досліджень і використання їх результатів (з урахуванням її ступеня обмеження доступу).

Відповідно Положення про організацію освітнього процесу в ХНУПС науково-педагогічним працівникам надається можливість вносити зміни в робочі програми (у т.ч. спираючись на сучасний бойовий досвід), обирати нові методи навчання для ефективного засвоєння знань (у т.ч. за досвідом країн НАТО), проводити заняття із застосуванням сучасних технологій.

Академічна свобода здобувачів досягається шляхом надання їм права вільно обирати форму навчання при вступі, теми курсових та атестаційних робіт, тематику роботи в військово-науковому товаристві курсантів, на вибір певних компонентів освітньої програми, на навчання одночасно за декількома освітніми програмами в університеті (за умови успішного навчання за основною), брати участь у формуванні індивідуального навчального плану тощо.

Опишіть, яким чином і у які строки учасникам освітнього процесу надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів *

Вказана інформація висвітлена в робочих програмах. Форма робочої програми визначена Методичними рекомендаціями з розроблення нормативних документів підготовки військових фахівців у ВВНЗ МО України та ВВП ЗВО України, які затверджені у 2016 році Першим заступником Міністра оборони України. Здобувачам ОПП інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання надається на першому занятті з дисципліни. Також курсанти мають доступ до даної інформації через внутрішній компонент системи дистанційного навчання Moodle (у т.ч. в гуртожитках на території університету). Для кожного освітнього компонента завантажена робоча програма навчальної дисципліни, методичні розробки, тести, презентаційний матеріал та інше інформаційне забезпечення. Сильною стороною за досвідом ХНУПС є поєднання освітнього процесу зі студентоцентризованим підходом, елементами дуальної освіти, вільного планування самостійної роботи, доступу до внутрішніх та зовнішніх інформаційних ресурсів університету, що приводить до ефективного формування компетентностей та результатів навчання у здобувачів ОП. Крім того, щорічно Замовником на підготовку фахівців проводиться лекція щодо перспектив розвитку Сил Логістики ЗС України та вимог до випускників, що є ефективним підґрунтям викладачам для коригування робочих програм, а курсантам засобом інформування щодо сучасного стану військ та стимулом щодо коригування в разі потреби власної освітньої траєкторії за участю кафедри.

Опишіть, яким чином відбувається поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП

Згідно “Положення про вищі військові навчальні заклади”, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 27.05.2015 року № 240 науково-педагогічні працівники зобов’язані “вести наукові дослідження, брати участь у впровадженні їх результатів у військах (силах) та в навчальний процес, активно залучати до цієї роботи слухачів (курсантів, студентів); керувати воєнно-науковою роботою слухачів (курсантів, студентів)”, а курсанти мають право “брати участь у роботі військово-наукового товариства”.

В ХНУПС велика увага приділяється залученню здобувачів вищої освіти до наукових досліджень. На факультетах створені воєнно-наукові товариства та воєнно-наукові гуртки на кафедрах. Особливості їх роботи регламентуються “Положенням про організацію наукової і науково-технічної діяльності у Збройних Силах України” (затверджено наказом Міністра оборони України від 27 червня 2016 року №385) та “Положенням про наукову роботу слухачів (курсантів) ХНУПС” (затверджено наказом начальника ХНУПС від 11.11.2016 року №2103).

Для безпосереднього наукового керівництва роботою гуртків начальником кафедри призначаються наукові керівники гуртків з числа осіб науково-педагогічного складу кафедри. Засідання наукових гуртків і робота за темами досліджень проводяться в дні і години, встановлені розпорядком дня університету. Позитивною рисою наукової роботи здобувачів вищої освіти університету є підвищення методологічної підготовки, розвиток наукового мислення, набуття навичок дослідницької роботи, творчого підходу до вирішення практичних задач.

Приклади поєднання навчання і досліджень:

на кафедрі проводиться НДР «Інструктор», дана робота приводить до підвищення ефективності освітнього процесу за навчальними дисциплінами кафедри;

у 2018 році з метою інтеграції навчання і досліджень створено науково-дослідну лабораторію льотно-факультету;

на кафедрі викладачами та курсантами розгорнуто клас льотно-тактичної підготовки на базі програмно-імітаційного комплексу для тренажної підготовки з льотної експлуатації та бойового застосування вертольотів;

спільно з навчально-тренажним комплексом (авіаційних тренажерів) та НПО АВІА розроблено програмну імітаційну модель бойового застосування вертольота Ми-8 та впроваджено в освітній процес підготовки фахівців льотної експлуатації та бойового застосування вертольотів”;

результати наукових досліджень здобувачів ОП доповідаються на семінарах та наукових конференціях (2021 року на XVII науковій конференції ХНУПС; 2021 року буде проведена XVII наукова конференція курсантів та студентів Харківського національного університету Повітряних Сил, в якій приймуть участь 100% здобувачів-випускників ОП).

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, яким чином викладачі оновлюють зміст навчальних дисциплін на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

На основі принципу академічної свободи викладач та колектив кафедри визначає, які наукові досягнення та сучасні практики слід пропонувати здобувачам під час навчання.

Пріоритетним напрямком оновлення освітніх компонентів є аналіз застосування військ (сил) в Операції об’єднаних

сил (антитерористичній операції). На основі інформаційно-аналітичних матеріалів, що надходять до ХНУПС та досвіду безпосередньої участі викладачів в ООС (АТО) у 2020-21 навчальному році внесені зміни в 2 програми та 2 робочих програми навчальних дисциплін, переопрацьовано 4 навчально-методичні розробки для проведення навчальних занять.

На кафедрах факультету, які викладають дисципліни в рамках відповідної ОП у 2020-2021 роках проводилась НДР «Інструктор». Результати перелічених робіт впровадженні в освітній процес та підвищують ефективність засвоєння освітніх компонентів “Льотна експлуатація та бойове застосування вертольота”, “Аеродинаміка, динаміка польоту та практична аеродинаміка”, “Льотна підготовка”.

У 2020 році кафедрою аеродинаміки та динаміки польоту проведено педагогічний експеримент щодо перевірки ефективності засвоєння теоретичних знань за допомогою комплексного тренажеру вертольоту для оцінки результатів навчання з навчальної дисципліни “Аеродинаміка, динаміка польоту та практична аеродинаміка”. Результати експерименту засвідчили ефективність підходу та були впроваджені в освітній процес на постійній основі.

В ХНУПС немає перешкод до оновлення навчально-методичного забезпечення освітніх компонент з ініціативи викладача та рішення засідання кафедри. Оновлення контенту відбувається, як правило, наприкінці попереднього семестру (навчального року).

Особливістю є те, що згідно наказу Міністерства оборони України від 09.01.2020 № 4 “Про затвердження Положення про особливості організації освітнього процесу у ВВНЗ МО України та ВНП ЗВО України” при перегляді програми навчальної дисципліни кафедра, яка ініціювала зміни додатково залучає кафедру, яка є випусковою за даною ОП, зміни або нова редакція ухвалюється вченою радою ХНУПС.

Опишіть, яким чином навчання, викладання та наукові дослідження у межах ОП пов’язані із інтернаціоналізацією діяльності ЗВО

Інтернаціоналізація діяльності ХНУПС здійснюється в першу чергу під час участі в Програмі НАТО з питань вдосконалення військової освіти країн-партнерів DEEP (Defence Education Enhancement Program) та регулюється Стратегією інтернаціоналізації ХНУПС.

В межах Програми DEEP у 2015-21 роках, як на базі університету, так і ВВНЗ країн-партнерів експертами НАТО проведено низку семінарів з питань сучасних підходів до розробки та вдосконалення навчально-методичного забезпечення, активних методів навчання, дистанційної освіти, впровадження програм лідерства, підвищення кваліфікації викладачів та організації наукової діяльності.

Університет підтримує дружні стосунки та здійснює обмін досвідом, делегаціями курсантів та викладачів з Школою ВПС ЗС Французької Республіки (Салон-де-Прованс),

Коледжем Королівських ВПС “Кранвелл” (Великобританія), Академією ВПС США (м. Колорадо Спрінгс), Академією ПС Королівства Норвегія (м. Трондхейм), Академією військового мистецтва Польщі, Академією ВПС Польщі (м. Демблін), Академією ЗС Словаччини (м. Ліптовського Мікулаша).

Курсанти університету щорічно проходять навчання в Коледжі Королівських ВПС Великобританії у м. Кранвел.

Підсумки заходів інтернаціоналізації знаходять свій результат у вдосконаленні освітніх компонентів, впровадженні стандартів НАТО, приведенні розпорядку дня та філософії навчання і виховання до міжнародних канонів.

Координація заходів інтернаціоналізації здійснюється через Відділення міжнародного військового співробітництва університету.

5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Опишіть, яким чином форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін ОП дозволяють перевірити досягнення програмних результатів навчання?

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ХНУПС форми контрольних заходів з навчальних дисциплін відображено в робочій навчальній програмі та навчальному плані.

Контрольні заходи є необхідним елементом зворотного зв’язку в освітньому процесі. В Університеті використовуються такі види контролю: вхідний, поточний, самоконтроль, модульний (рубіжний), семестровий, підсумковий.

Крім того, за підсумками семестру здійснюється рейтингування здобувачів ОП, результати якого оприлюднюються в їх підрозділах на стендах.

Вхідний контроль проводиться перед вивченням навчальної дисципліни з метою визначення рівня підготовки здобувачів ОП з навчальних дисциплін, які забезпечують її вивчення. Вхідний контроль дозволяє визначити готовність здобувачів вищої освіти до засвоєння навчальної дисципліни.

Поточний контроль проводиться викладачами на всіх видах навчальних занять. Основна його мета - забезпечення зворотного зв’язку між викладачами та здобувачами ОП у процесі навчання, перевірка їх готовності до виконання наступних навчальних завдань, а також забезпечення управління їх навчальною мотивацією. Інформація, одержана під час поточного контролю, використовується для коригування методів і способів навчання, а також для самостійної роботи здобувачів ОП.

Поточний контроль проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю (летючки) під час проведення навчальних занять, виступів при обговоренні питань на семінарських заняттях, а також у формі комп’ютерного тестування.

Форми проведення поточного контролю та критерії оцінки рівня знань під час його проведення визначаються відповідною кафедрою. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією під час проведення диференційованого заліку (модульного контролю) і враховуються викладачами при визначенні підсумкової оцінки з даної навчальної дисципліни.

Самоконтроль призначений для самооцінки здобувачами ОП якості засвоєння навчального матеріалу з конкретної навчальної дисципліни (теми, змістового модуля). З цією метою в навчальних посібниках для кожної теми (розділу), а також у методичних розробках передбачаються питання для самоконтролю.

Модульний (рубіжний) контроль - це контроль знань, вмінь, навичок здобувачів ОП після вивчення логічно завершеної частини (змістового модуля) програми навчальної дисципліни. Модульний контроль може проводитися у формі усного опитування, контрольної роботи, тестування тощо.

Результати модульного (рубіжного) контролю є додатковою інформацією під час проведення заліку і враховуються викладачем при визначенні підсумкової екзаменаційної оцінки з даної навчальної дисципліни.

Яким чином забезпечуються чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти?

Чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти забезпечується шляхом відображення відповідної інформації в робочій програмі навчальної дисципліни, форма, структура та вимоги до змісту якої регламентується Методичними рекомендаціями з розроблення нормативних документів підготовки військових фахівців у ВВНЗ Міністерства оборони України та ВНП ЗВО України, які затверджені у 2016 році Першим заступником Міністра оборони України.

У робочій програмі навчальної дисципліни наведений розподіл балів за змістовими модулями, а також вказані максимальні та мінімальні бали з кожного контрольного заходу з урахуванням їх важливості та трудомісткості.

Система контрольних заходів передбачає кількісні та якісні критерії оцінювання.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів за кількісними критеріями здійснюється за національною шкалою (відмінно, дуже добре, добре, задовільно, достатньо, незадовільно, неприйнятно; зараховано, незараховано); 100-бальною шкалою та шкалою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F).

Якісні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів представлені у робочих програмах навчальних дисциплін як необхідний обсяг знань та вмінь.

Яким чином і у які строки інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводяться до здобувачів вищої освіти?

Здобувачі вищої освіти отримують інформацію про форми контрольних заходів та критерії оцінювання декілька разів протягом вивчення навчальної дисципліни. Вперше зазначена інформація доводиться на першому лекційному занятті, на якому здобувачі вищої освіти узнають про зміст і структуру навчальної дисципліни та безпосередньо форми контрольних заходів й критерії оцінювання. На цьому занятті більша увага приділяється особливостям вхідного контролю та визначаються способи здійснення, періодичність поточного контролю, й доводяться критерії оцінювання. На першому груповому занятті здійснюється вхідний контроль шляхом тестування з матеріалу навчальних дисциплін, що забезпечують вивчення конкретної навчальної дисципліни, і й доводяться критерії оцінювання. На передодні модульного контролю здобувачам вищої освіти видається завдання для підготовки та доводяться критерії оцінювання. Перед підсумковим контролем здобувачам вищої освіти видається завдання для підготовки, доводяться критерії оцінювання та узгоджується кількість й час консультацій. На кожній консультації та безпосередньо перед здійсненням підсумкового контролю здобувачам вищої освіти доводяться критерії оцінювання. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти формуються лектором, обговорюються та затверджуються на засіданні кафедри. Критерії оцінювання підсумкового контролю прописуються в робочій програмі навчальної дисципліни, а інших форм контролю визначаються лектором.

Яким чином форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)?

Атестація випускників проводиться для встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти компетентностей та результатів навчання вимогам стандарту вищої освіти, професійного стандарту та ОП. Атестація здійснюється екзаменаційною комісією під головуванням представника замовника (роботодавця) із використанням наступних форм:

захист магістерської роботи, комплексний екзамен за фахом та екзамен з фізичного виховання та спеціальної фізичної підготовки згідно вимог професійного стандарту за спеціалізацією "Льотна експлуатація та бойове застосування вертольотів". Комплексний екзамен за фахом передбачає проведення атестації за змістовими модулями навчальних дисциплін: Тактика армійської авіації (тактика авіації Повітряних Сил), Експлуатація та бойове застосування бойового вертольота, Практична аеродинаміка бойового вертольота, Льотна підготовка. Ці навчальні дисципліни за переліком компетентностей та результатів навчання є найбільш значущими для отримання освіти за освітньо-професійною програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти. Комплексний екзамен має теоретичну та практичну частину.

На підставі рішення екзаменаційної комісії ЗВО присуджує особі, яка успішно виконала ОП, відповідний ступінь вищої освіти та присвоює відповідну кваліфікацію.

Яким документом ЗВО регулюється процедура проведення контрольних заходів? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Процедура проведення контрольних заходів описана у наказах Міністерства оборони України від 09.01.2020 № 4 "Про затвердження Положення про особливості організації освітнього процесу у ВВНЗ та ВНП ЗВО" та від 09.09.2015 № 472 "Про затвердження Положення про екзаменаційні комісії ВВНЗ та ВНП ЗВО", Положенні про організацію освітнього процесу в ХНУІС (доступні на сайті університету <http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/publicna-informatsiya/2.pdf>). Вони містять процедуру проведення контрольних заходів, а також процедури повторної здачі та оскарження результатів.

Робоча програма з навчальної дисципліни містить її структуру та зміст з вказанням кількості відведених годин та розподілом балів за кожним контрольним заходом.

За кожною освітньою програмою розробляється навчальний план, який затверджується рішенням Вченої ради університету та є основою для складання Графіка-календаря освітнього процесу, що затверджується начальником ХНУПС. Він регулює процедуру освітнього процесу (послідовність та тривалість окремих його елементів), у тому числі контрольних заходів.

Для проведення атестації здобувачів наказами Міністерства оборони України та Командування ПС ЗС України призначаються Голова екзаменаційної комісії та голови підкомісій за спеціалізаціями, персональний склад викладачів затверджується наказом ХНУПС. Розклад комплексних екзаменів і захисту атестаційних робіт затверджується начальником ХНУПС та оприлюднюється на стендах кафедри та у підрозділах курсантів.

Яким чином ці процедури забезпечують об'єктивність екзаменаторів? Якими є процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів? Наведіть приклади застосування відповідних процедур на ОП

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в ХНУПС основними принципами контрольних заходів є відкритість та колегіальність, повнота, об'єктивність та неупередженість оцінювання досягнень курсантів (слухачів, студентів).

Об'єктивність екзаменаторів забезпечується: рівними умовами для всіх здобувачів (тривалість контрольного заходу, його зміст та кількість завдань, механізм підрахунку результатів тощо) та відкритістю інформації про ці умови, єдиними критеріями оцінки, оприлюдненням строків здачі контрольних заходів, можливістю застосування комп'ютерного тестування знань.

Здобувачі, які не виконали індивідуальні завдання або не склали диференційований залік чи екзамен з поважних причин, ліквідують академічну заборгованість у термін, встановлений керівником ХНУПС. Повторне перескладання диференційованого заліку або екзамену допускається не більше двох разів. Друге перескладання диференційованого заліку або екзамену у здобувачів приймає комісія, яка створюється начальником (завідувачем) кафедри.

Під час атестації випускників Голова екзаменаційної комісії (представник замовника (роботодавця) згідно з вимогами наказу Міністерства оборони України від 09.09.2015 № 472 зобов'язаний розглядати заяви або скарги здобувачів з питань складання екзаменів, захисту атестаційних робіт та приймати відповідні рішення.

Захист атестаційних робіт проводиться на відкритому засіданні екзаменаційної комісії за участю не менше половини її складу за обов'язкової присутності голови екзаменаційної комісії або його заступника.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок повторного проходження контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Здобувачі, які не виконали індивідуальні завдання або не склали залік чи екзамен, ліквідують академічну заборгованість у термін, встановлений Планом ліквідації академічних заборгованостей. Повторне перескладання заліку або екзамену допускається не більше двох разів. Друге перескладання заліку або екзамену у курсантів приймає комісія, яка створюється начальником кафедри. Здобувачі ОПП, які під час семестрового контролю отримали оцінки "незадовільно" з трьох і більше навчальних дисциплін або при другому повторному перескладанні заліку чи екзамену отримали оцінку "незадовільно", відраховуються з ХНУПС. Випускник, який отримав оцінку "незадовільно" на комплексному екзамені або під час захисту атестаційної роботи, не позбавляється права складати інші екзамени чи захищати атестаційну роботу. У таких випадках після завершення атестації він відраховується з ХНУПС як такий, що виконав навчальний план, але не пройшов атестації. При цьому йому видається академічна довідка. Такі здобувачі ОПП мають право на повторну атестацію у наступний період роботи екзаменаційної комісії у ХНУПС упродовж трьох років після відрахування. Повторна атестація проводиться лише з тих форм атестації, з яких раніше були отримані незадовільні оцінки, і в обсязі тих навчальних програм, за якими навчався здобувач. У випадках повторного незадовільного складання хоча б одного комплексного екзамену або повторного незадовільного захисту атестаційної роботи зазначені особи втретє до атестації не допускаються.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Згідно з Положенням про політику та процедуру врегулювання конфліктних ситуацій у ХНУПС врегулювання конфліктних ситуацій в ХНУПС якщо працівник або навчаємий ХНУПС вважають, що щодо них в ХНУПС було порушено їх права, він або вона можуть подати скаргу. Також задля дотримання власних прав особи, яка вважає, що щодо неї мають місце сексуальні домагання, та (або) дискримінація, та (або) корупційні діяння, та (або) інші протиправні дії, рекомендується безпосередньо та невідкладно повідомити особу, яка вчиняє відповідні дії, про необхідність їх негайного припинення. Скарга подається у письмовій формі (в електронному, паперовому вигляді) і повинна містити опис порушення права особи, зазначення моменту (часу), коли відбулося порушення, факти і можливі докази, що підтверджують скаргу протягом 30 днів із дня вчинення діяння, через пошту скриньку, безпосередніх начальників, відділ персоналу та стройовий, приймальню начальника університету або надіслана на офіційну електронну пошту скриньку ХНУПС (info@hups.mil.gov.ua) або електронну пошту скриньку начальника ХНУПС (nachalnik_hups@meta.ua). Після резолюції начальника ХНУПС заступником начальника ХНУПС створюється комісія для його розгляду. Після отримання скарги комісією та проведеної консультації скаргник може обрати наступні способи врегулювання конфліктної ситуації: неформальна процедура та формальна процедура. Протягом періоду здійснення освітньої діяльності випадків оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів серед здобувачів ОПП не було.

Які документи ЗВО містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності?

Політика, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності у ХНУПС знайшли відображення у таких нормативно - правових документах: “Положення про організацію освітнього процесу в ХНУПС”, “Положення про протидію академічному плагіату в ХНУПС” (<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/publicna-informatsiya/2.pdf>) та наказ начальника ХНУПС від 26.12.2017 року № 2545 “ Про створення комісії з питань академічної доброчесності при проведенні дисертаційних досліджень”.

Ці положення спрямовані на підтримку ефективної системи дотримання академічної доброчесності, яка поширюється на наукові та навчально-методичні праці учасників освітнього процесу, атестаційні, курсові роботи (проекти) здобувачів вищої освіти.

Які технологічні рішення використовуються на ОП як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності?

Університетом укладено договір з компанією з компанією “Антиплагіат” щодо використання онлайн-сервісу Unicheck компанії ТОВ «Антиплагіат» для перевірки наукових публікацій, навчально-методичних праць та впровадження принципів академічної доброчесності в університетську культуру та покращення академічної мотивації здобувачів вищої освіти та викладачів.

За підсумками висновків онлайн-сервісу Unicheck щодо відкритих атестаційних робіт кафедрою приймається рішення щодо допуску роботи до захисту.

Яким чином ЗВО популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти ОП?

В університеті рішенням Вченої ради від 29.08.2019 р., протокол № 14 затверджено положення про протидію академічному плагіату в ХНУПС. Положення складене на підставі законів України “Про освіту” “Про вищу освіту”, “Про авторське право і суміжні права”, Статуту ХНУПС, “Положення про організацію освітнього процесу у ХНУПС”, “Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ХНУПС”. Положення спрямоване на підтримку ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату з урахуванням обмежень, встановлених законом, з метою підвищення якості освітнього процесу (ОП) в ХНУПС. Система запобігання та виявлення академічного плагіату є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освітньо-наукової діяльності та якості вищої освіти та виконання вимог щодо забезпечення дотримання академічної доброчесності. Система поширюється на наукові та навчально-методичні праці учасників ОП, атестаційні та дисертаційні роботи здобувачів освітнього ступеня бакалавр, магістр, освітньо-наукового ступеня доктора філософії (кандидата наук) та наукового ступеня доктора наук. Згідно Закону України “Про вищу освіту” кожен НПП зобов’язаний дотримуватися в освітньому процесі та науковій (творчій) діяльності академічної доброчесності та забезпечувати її дотримання здобувачами вищої освіти. Відповідно кожен навчаємий повинен виконувати вимоги ОПП (індивідуального навчального плану), дотримуючись академічної доброчесності, та досягати визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання.

Яким чином ЗВО реагує на порушення академічної доброчесності? Наведіть приклади відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти відповідної ОП

За порушення академічної доброчесності НПП закладів освіти притягаються до академічної відповідальності: відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання; позбавлення присудженого наукового (освітньо-творчого) ступеня чи присвоєного вченого звання; відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії; позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади. Навчаємі: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік); повторне проходження відповідного освітнього компонента (модуля) освітньої програми; відрахування із закладу освіти; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання. Права особи, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності: ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження; особисто надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності; знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності; оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду. Прикладів відповідних ситуацій не було.

6. Людські ресурси

Яким чином під час конкурсного добору викладачів ОП забезпечується необхідний рівень їх професіоналізму?

Конкурсний добір викладачів на вакантні посади науково-педагогічних працівників в ХНУПС ґрунтується на: законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», спільним наказом МОН та МО України від 19.10.2016 № 542/1255 “Про затвердження Інструкції про порядок заміщення на конкурсній основі вакантних посад науково-педагогічних працівників у ВВНЗ, ВНП ЗВО, що належать до сфери управління Міністерства оборони України» , Статуті ХНУПС (посилання надані сайті ХНУПС <http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/publicna-informatsiya/2.pdf>).

Конкурсний відбір проводиться на засадах відкритості, гласності, законності, рівності прав членів конкурсної

комісії, колегіальності прийняття рішень конкурсною комісією, незалежності, об'єктивності та обґрунтованості рішень конкурсної комісії, неупередженого ставлення до кандидатів на зайняття вакантних посад науково-педагогічних працівників (НПП).

Кандидати на посади НПП повинні бути громадянами України та вільно володіти державною мовою. Вимоги до посад згідно наведених вище керівних документів враховують наступні професійні якості: наявність наукового ступеня та вченого (почесного) звання, стаж роботи на посадах НПП, рівень військової освіти та вищої освіти не нижче магістра, досвід проходження військової служби на відповідних посадах.

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Участь замовників на підготовку військових фахівців (роботодавців) передбачена у розробці та вдосконаленні освітніх програм та навчальних планів (діюча редакція ОП розроблена робочою групою згідно наказу Командувача Повітряних Сил Збройних Сил України від 08.05.18 № 126ад).

Тематика атестаційних робіт випускників підлягає обов'язковому погодженню з замовниками (роботодавцями) на предмет її актуальності сучасним вимогам військ (сил).

Атестація випускників здійснюється екзаменаційною комісією, в якій голова комісії та голови підкомісії за спеціалізаціями призначаються з представників замовника та бойових військових частин. Комісія відпрацьовує звіт з пропозиціями та рекомендаціями не лише для ХНУПС, але і до структурних підрозділів Міністерства оборони щодо покращення системи підготовки, пріоритетного забезпечення ресурсами та сучасними зразками ОВТ та тренажерами та інш.

Також щорічно за заявкою ХНУПС через Командування ПС ЗС України формується "План проведення стажувань (практик) курсантів та науково-педагогічних працівників ВВНЗ", який затверджується начальником Генерального штабу ЗС України та виділяються місця у військах для проведення практик та військового стажування курсантів і викладачів.

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Згідно рішень колегії Міністерства оборони України, що затверджені наказом МО України від 14.08.2015 року № 407 та наказу Генерального штабу ЗС України від 14.08.2015 року № 145 "Про порядок планування та проведення занять керівним складом структурних підрозділів ГШ ЗС України та органів військового управління, які є замовниками на підготовку військових фахівців з курсантами (слухачами) ВВНЗ та ВВП ЗВО" щоквартально Командуванням ПС ЗС України формуються плани залучення представників замовника (роботодавця) до проведення навчальних занять в ХНУПС на актуальну тематику пов'язану з сучасним бойовим досвідом військ (сил), досвідом впровадження новітніх та модернізованих зразків озброєння та військової техніки.

У 2020-2021 році для здобувачів, що навчаються за даною ОП було проведено 8 навчальних занять представниками замовника (роботодавця).

Щорічно 1 вересня Командувач Повітряних Сил або його заступник з бойової підготовки проводить лекцію для викладачів та курсантів випускних курсів з питань сучасного стану та перспектив розвитку родів військ Повітряних Сил.

Крім того, університет має у складі Науковий центр Повітряних Сил, провідні наукові працівники якого приймають участь в проведенні навчальних занять з курсантами.

Опишіть, яким чином ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів ОП? Наведіть конкретні приклади такого сприяння

Згідно наказу Міністерства оборони України від 09.01.2020 № 4 "Про затвердження Положення про особливості організації освітнього процесу у ВВНЗ та ВВП ЗВО" підвищення кваліфікації викладачів здійснюється: викладачів-військовослужбовців - на курсах підвищення кваліфікації офіцерського складу, а також на інших курсах, які забезпечують підвищення індивідуальної фахової підготовки, на стажуванні у військах (силах), споріднених ВВНЗ, в установах, на підприємствах, в організаціях МО України та інших центральних органах виконавчої влади України, а також на навчаннях військ (сил), випробуваннях озброєння та військової техніки тощо; цивільних викладачів - у ЗВО системи підвищення кваліфікації фахівців МО України та інших органів виконавчої влади України, на стажуванні в провідних ЗВО і науково-дослідних установах, на підприємствах промисловості, а також на курсах, які забезпечують підвищення індивідуальної фахової підготовки.

Продемонструйте, що ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності

Система заходів стимулювання розвитку викладацької майстерності науково-педагогічних працівників ХНУПС передбачає матеріальні та моральні заохочення, що визначені нормативно-правовою базою Міністерства оборони України та ХНУПС (Статут, Колективний договір між адміністрацією та комітетом первинної профспілкової організації, Положення про преміювання працівників). З метою мотивації викладачів на вдосконалення професійної майстерності відповідно до наказу начальника ХНУПС від 20.09.2016 року № 1675 "Про вдосконалення системи методичної роботи в університеті" запроваджено систему конкурсів (на кращий активний метод навчання, на краще впровадження сучасних інформаційних технологій, на кращий підручник (навчальний посібник), на кращого викладача), в яких приймають участь всі кафедри. Це є елементом мотивації і змагальності в професійному розвитку не лише для окремого викладача, але і колективів кафедр

Оцінка та заохочення викладачів здійснюється за результатами їх діяльності, конкурсів та за підсумками їх рейтингу.

За підсумками навчального року у серпні на навчально-методичних зборах кожна кафедра отримує рейтингову оцінку, визначаються кращі з отриманням перехідного вимпелу. Крім того, за підсумками навчального року та з нагоди професійних свят викладачі отримують заохочення (відзнаки, грамоти, цінні подарунки) від керівництва МО України, Генерального штабу ЗС України, Командування ПС ЗС України (як замовника та роботодавця).

7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Продемонструйте, яким чином фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання?

Основою формування навчальної матеріально-технічної бази ХНУПС є професійні стандарти, які визначають комплекс матеріально-технічних засобів для підготовки курсантів. Протягом 2018 року на заходи з розвитку та удосконалення НМТБ було витрачено 18 200 000 грн. Аудиторний фонд ХНУПС складається з 19 лекційних аудиторій, 60 навчальних класів загального призначення, 115 спеціалізованих класів, 50 навчальних лабораторій, 14 комп'ютерних класів, 3 лінгафонних класів, 8 спортивних залів, 2 тири, 2 методичних кабінети. ХНУПС має спортивний комплекс з басейном, стадіон та 3 спортивних майданчика. Бібліотека ХНУПС має 678589 томів навчальної, технічної та довідникової літератури. В ХНУПС працюють 3 читальних зали на 192 посадочних місця. Для забезпечення видавничої діяльності ХНУПС має редакційно-видавничий відділ та друкарню. В ХНУПС розгорнуто інформаційну систему управління навчанням Moodle, де на теперішній час знаходиться 19520 електронних засобів забезпечення освітнього процесу. В навчальному процесі використовується 864 одиниці комп'ютерної техніки, які розміщені в комп'ютерних класах загального та спеціального призначення, класах доступу до Internet та електронної бібліотеки університету, що забезпечує показник 13,8 робочих комп'ютерних місць на 100 курсантів. Документи про фінансову діяльність, організацію освітнього процесу та інші нормативні документи розташовані на сайті ХНУПС (<http://www.hups.mil.gov.ua/publicna-informaciya/>, <http://www.hups.mil.gov.ua/derzhavni-zakupivli/>).

Продемонструйте, яким чином освітнє середовище, створене у ЗВО, дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти ОП? Які заходи вживаються ЗВО задля виявлення і врахування цих потреб та інтересів?

Освітнє середовище, що створене в ХНУПС поєднує використання підходів, які притаманні сучасним ЗВО, так специфічних підходів, що необхідні для формування професійно важливих якостей (використання спеціалізованих навчальних аудиторій з розгорнутими зразками озброєння та військової техніки (ОВТ) та тренажерами, створення спеціального програмного забезпечення та власних тренажно-імітаційних систем, проведення занять на власних навчально-бойових зразках ОВТ в польових умовах, створення власної полігонної база для занять у полі, формування спеціальних фізичних якостей за "Бойовою армійською системою" на спеціальних спортивних знаряддях та спорудах щосеместрова система тактико-спеціальних занять та навчань фахівців різних спеціальностей для відпрацювання їх взаємодії у ході бойових дій, широке використання сучасної навчальної бази військ, навчання та виховання не лише в аудиторії, але на протязі всієї доби, отримання навичок роботи з підлеглими і проходження курсу лідерства та інш.). Комплексний підхід до формування освітнього середовища забезпечує повну готовність випускника до опанування первинних посад у військах, отримання ще під час навчання в ХНУПС кваліфікації військового фахівців III класу, тобто повне задоволення всіх потреб його потреб, які необхідні для успішної реалізації своєї майбутньої кар'єри. Результати щоквартальних опитувань курсантів під час оцінки морально-психологічного стану свідчать про загальну задоволеність умовами навчання, харчування, проживання та повсякденної діяльності.

Опишіть, яким чином ЗВО забезпечує безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти (включаючи психічне здоров'я)?

Освітнє середовище ХНУПС, не зважаючи на військову специфіку, є безпечним для життя і здоров'я здобувачів ОП, що забезпечується діяльністю комплексною роботою відповідних підрозділів ХНУПС, до яких входять: служба охорони праці, служба військ, квартирно-експлуатаційна-служба, поліклініка з лазаретом, чергова служба добового наряду з відповідними технічними засобами відеоспостереження та охорони. Кожен перший четвер місяця в ХНУПС проводяться заходи "Дня безпеки життєдіяльності та охорони праці". Щотижня з здобувачами вищої освіти та постійним складом проводяться профілактичні інформування з питань травматизму та безпеки дорожнього руху. Під час вступу до університету всі кандидати на навчання для проходження військової служби за контрактом на посадах осіб офіцерського складу проходять додаткові вступні випробування - психологічне обстеження та медичний огляд військово-лікарською комісією.

Опишіть механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти цією підтримкою відповідно до результатів опитувань?

Згідно з "Положенням про вищі військові навчальні заклади", яке затверджено наказом Міністерства оборони України від 27.05.2015 № 240 курсанти знаходяться на повному державному утриманні, офіцери-командири

підрозділів курсантів здійснюють управління, супроводження та контроль за всіма сферами їх діяльності (навчання, виховання, військова дисципліна, повсякденна діяльність, внутрішній порядок, індивідуальна робота та ін.). Крім того, відповідно до Положення про кураторську роботу, за кожною навчальною групою закріплені викладачі кафедр, який здійснює первинну підтримку здобувачів з усього кола питань навчання в університеті. Комунікація викладачів і кураторів із здобувачами ОП здійснюється безпосередньо під час навчальних занять, в години самостійних занять в закріплених за групою аудиторіях, під час щотижневих підведень підсумків в підрозділах курсантів.

Командири підрозділів здійснюють постійний контроль і надання допомоги здобувачам у навчанні, організації та забезпеченні їх самостійної роботи, організують постійний зв'язок з викладачами кафедр.

У разі конфліктних або складних ситуацій до вирішення питань здійснюється через командирів курсантських підрозділів, управління факультету з залученням (в разі потреби) начальників кафедр та викладачів, офіцерів структур морально-психологічного забезпечення.

З курсантами щотижнево проводяться цільові інформування в системі інформаційно-пропагандистського забезпечення, додаткові заходи культурологічної та націонал-патріотичної роботи.

Начальник університету неодноразово на протязі року проводить зустрічі з підрозділами курсантів, де особисто відповідає на всі їх питання або приймає рішення щодо вирішення проблем в разі їх наявності. На зустрічі залучаються також заступники начальника університету та начальники служб забезпечення.

Кожен здобувач може особисто звернутися до начальника університету через електронну пошту на сайті університету (<http://www.hups.mil.gov.ua/zvernennya-ta-pobazhannya/>) та аккаунти в соціальній мережі Facebook.

Доступ до мережі Інтернет в казармах та гуртожитках курсантів безоплатний на основі технології Wi-Fi.

Консультативну допомогу надають психологи відділу морально-психологічного забезпечення та фахівці групи психолого-педагогічного супроводження освітнього процесу.

Результати періодичних опитувань та тестувань здобувачів ОП свідчать про загальну їх задоволеність.

Яким чином ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами? Наведіть посилання на конкретні приклади створення таких умов на ОП (якщо такі були)

ХНУПС створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми проблемами. Інформація для осіб, які мають право на спеціальні умови вступу, представлений механізм зарахування окремих категорій вступників розміщені на сайті університету (<http://www.hups.mil.gov.ua/pravila-priijomu/>).

Особлива увага під час роботи офіцерів структур морально-психологічного забезпечення та командирів курсантських підрозділів приділяється роботі з курсантами з числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей учасників бойових дій (АТО, ООС), які загинули (пропали безвісти) або померли внаслідок поранення, контузії чи каліцтва.

В ХНУПС визначено Порядок супроводу (надання допомоги) особам з інвалідністю та іншим маломобільним групам під час відвідування, який затверджений наказом начальника університету від 19.07.2018 року №1307.

Для поліпшення доступності осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення навчальний корпус загальноуніверситетських кафедр облаштований пандусом. Навчальний корпус для підготовки студентів обладнання пандусом не потребує. Планом розвитку університету передбачено заходи щодо поліпшення доступності для осіб з інвалідністю та встановленню пандусів в інших навчальних корпусах та заміна ліфтів в гуртожитку та навчальному корпусі загальноуніверситетських кафедр.

Яким чином у ЗВО визначено політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією)? Яким чином забезпечується їх доступність політики та процедур врегулювання для учасників освітнього процесу? Якою є практика їх застосування під час реалізації ОП?

Освітня діяльність університету базується на принципах дотримання верховенства права, гуманізму, демократизму, пріоритетності загальнолюдських духовних цінностей, рівного доступу для здобуття вищої освіти на конкурсних засадах кожного вступника, рівність умов для кожного здобувача щодо повної реалізації його здібностей, таланту, всебічного розвитку.

В університеті є відділ морально-психологічного забезпечення та група психолого-педагогічного супроводження освітнього процесу, на факультетах та в підрозділах курсантів - заступники з морально-психологічного забезпечення, що забезпечує надійний моніторинг та превентивні заходи до виникнення конфліктних ситуацій. Урегулювання конфлікту інтересів у здійснюється відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» та системи антикорупційних заходів. В університеті створено позаштатну групу з питань запобігання корупції на чолі з заступником начальника університету з морально-психологічного забезпечення.

З метою запобігання дискримінації в університеті створено окремих комітет та призначено радник начальника університету з питань гендерної освіти, який здійснює різноманітні заходи задля формування особистісної і колективної гендерної культури, організовує психолого-корекційну та тренінгову роботи з питань недискримінації та гендерної рівності, організовує науково-дослідну роботу з недискримінаційної та гендерної проблематики та інше. Розгляд звернень, скарг і заяв, що надходять до ХНУПС, відбувається відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації», Закону України «Про звернення громадян» та Статутів ЗС України.

Розгляд скарг і звернень відбувається шляхом особистого прийому громадян керівництвом університету у встановлені дні та години відповідно до графіку прийому, який розміщено на офіційному веб-сайті. Про результати розгляду скарг і звернень громадянину повідомляється письмово або усно, за його бажанням.

Начальник університету неодноразово на протязі року проводить зустрічі з підрозділами курсантів, де особисто відповідає на всі їх питання або приймає рішення щодо вирішення проблем в разі їх наявності. На зустрічі залучаються також заступники начальника університету та начальники служб забезпечення.

Протягом періоду впровадження освітньої діяльності за ОП конфліктних ситуацій не було.

8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Яким документом ЗВО регулюються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП? Наведіть посилання на цей документ, оприлюднений у відкритому доступі в мережі Інтернет

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП ХНУПС регулюються Положенням про організацію освітнього процесу в ХНУПС та Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Харківському національному університеті Повітряних Сил імені Івана Кожедуба (<http://www.hups.mil.gov.ua/publiczna-informaciya/>).

Опишіть, яким чином та з якою періодичністю відбувається перегляд ОП? Які зміни були внесені до ОП за результатами останнього перегляду, чим вони були обґрунтовані?

Періодичність перегляду ОПП регулюється "Положенням про організацію освітнього процесу в ХНУПС" розміщена на (<http://www.hups.mil.gov.ua/publiczna-informaciya/>). За результатами проведення атестацій випускників, перевірок підготовки військових фахівців замовниками, відгуків з військ на випускників через рік після завершення ХНУПС, вимогам замовника на підготовку військових фахівців або в ініціативному порядку, здійснюється коригування ОПП, навчальних планів (НП), програм навчальних дисциплін (ПНД), робочих програм навчальних дисциплін (РПНД) та навчально-методичних матеріалів (НММ) щодо забезпечення навчальних занять. Зміни обговорюються на засіданнях кафедр, розглядаються вченими радами факультетів й ухвалюються вченою радою ХНУПС (враховуючи вимоги нормативних документів МО України). Розробка, затвердження, моніторинг й щорічний перегляд ОПП, НП та навчальних програм здійснюється так: моніторинг замовником та ХНУПС відгуків на випускників, інформаційно-аналітичних матеріалів з бойового досвіду застосування роду військ (сил), міжнародних стандартів, аналіз актуальності, відповідності змісту, результатів навчання ОПП вимогам замовника; прийняття рішення замовником або ініціація ХНУПС, пропозиції про створення ОПП або внесення змін; створення спільно з замовником на підготовку фахівців робочих груп для розробки ОПП за рівнем вищої освіти та спеціальністю; створення в разі підготовки за новою спеціалізацією професійного СВО; формулювання цілей і завдань ОПП або змін до них; формулювання критеріїв, за якими здійснюється перегляд НП у результаті зворотного зв'язку з НПП, курсантами, випускниками і замовниками, і аналізу набутого бойового досвіду роду військ (сил); розробка НП та ПНД або змін до них; формулювання вимог до результатів навчання або змін до них. У 2018 році професійний СВО та ОПП були доопрацьовані, в них внесені зміни з урахуванням Рішень колегії МО України, затверджених наказом МО України від 30.05.2017 року № 298, науково-практичних конференцій щодо вдосконалення підготовки військових фахівців, стандартів НАТО та досвіду застосування військ в АТО (наказ Командувача ПС ЗС України від 08.05.18 № 126ад). У 2018 році професійний стандарт та освітня програма були доопрацьовані та в них внесені зміни з урахуванням Рішень колегії Міністерства оборони України, затверджених наказом Міністерства оборони України від 30.05.2017 року № 298, науково-практичних конференцій щодо вдосконалення підготовки військових фахівців, стандартів НАТО та досвіду застосування військ в антитерористичній операції (наказ Командувача Повітряних Сил Збройних Сил України від 08.05.18 № 126ад "Про створення робочих груп з розробки професійних стандартів вищої військової освіти та освітньо-професійних програм підготовки військових фахівців").

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, а їх позиція береться до уваги під час перегляду ОП

Відповідно до "Положення про організацію освітнього процесу в Університеті" (<http://www.hups.mil.gov.ua/publiczna-informaciya/>) представники навчаємих, які є членами курсантського та студентського самоврядування, вчених рад факультетів та університету можуть вносити пропозиції щодо перегляду ОПП, удосконалення організації освітнього процесу тощо. Згідно Статуту ХНУПС навчаємі залучені до участі у діяльності органів громадського самоврядування університету, вчених рад факультетів та Вченої ради університету (не менше 10%), органів курсантського та студентського самоврядування. Моніторинг думки навчаємих здійснюється через структури морально-психологічного забезпечення освітнього процесу та групу психолого-педагогічного забезпечення освітнього процесу, при проведенні чергування НПП, під час періодичних опитувань. За результатами отриманого зворотного зв'язку від навчаємих приймається рішення про перегляд та оновлення ОПП. Враховуючи досвід міжнародного військового співробітництва та побажання курсантів в ХНУПС реалізовано особливий розпорядок дня курсантів старших курсів, що дозволяє їм самостійно планувати свою освітню діяльність і розвивати професійно-необхідні якості зранку та в післяобідній час. Враховуючи думку курсантів після проведення посиленої підготовки випускників, внесені зміни до програми експлуатація та бойове застосування бойового вертольоту щодо порядку експлуатації модернізованих зразків авіаційної техніки.

Яким чином студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП

Питання участі студентського самоврядування в процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП регулюються "Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ХНУПС" (<http://www.hups.mil.gov.ua/publiczna-informaciya/>), шляхом забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною ОПП; визначення оцінки

ефективності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ХНУПС щодо консолідованого рейтингу вищих навчальних закладів України, де одним із основних індикаторів є оцінка якості НПП за допомогою розробленої в ХНУПС анкети-опитування здобувача вищої освіти. Раді курсантів згідно Статуту ХНУПС надано повноваження щодо обговорення та вирішення питань удосконалення освітнього процесу, науково-дослідної роботи, організації дозвілля, оздоровлення, побуту та харчування; надання пропозицій командуванню Університету щодо розвитку навчальної матеріально-технічної бази; участь у проведенні просвітницьких, наукових, спортивних, оздоровчих та інших заходів; участь своїх представників у робочих та консультативно-дорадчих органах; прийняття протоколів, що регламентують їх організацію та діяльність; здійснення виховного впливу на курсантів щодо відповідальності за виконання ними службових і громадських обов'язків. Навчаємі висловлюють свої пропозиції начальнику ХНУПС під час періодичних зустрічей з курсом та на електронну пошту начальника ХНУПС, яка розміщена на сайті (<http://www.hups.mil.gov.ua/zvernennya-ta-pobazhannya/>).

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як роботодавці безпосередньо або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості

Підготовка фахівців 2020 року випуску здійснювалася за професійними стандартами та освітніми програмами, що були розроблені робочою групою під керівництвом провідних фахівців-практиків Командування Повітряних Сил Збройних Сил України, яке є замовником на підготовку фахівців (роботодавць) та науково-педагогічних працівників ХНУПС (наказ Командувача Повітряних Сил Збройних Сил України від 17.05.2016 № 119ад "Про створення робочих груп з розробки професійних стандартів вищої військової освіти та освітньо-професійних програм підготовки військових фахівців").

У 2018 році професійні стандарти та освітньо-професійні програми були доопрацьовані та в них внесені зміни з урахуванням Рішень колегії Міністерства оборони України, затверджених наказом Міністерства оборони України від 30.05.2017 року № 298, науково-практичних конференцій щодо вдосконалення підготовки військових фахівців, стандартів НАТО та досвіду застосування військ в антитерористичній операції.

У 2019 році на вимогу замовника (роботодавця) за проведення практичного навчання курсантів на базі військових частин внесені зміни в Практичну підготовку щодо підготовки курсантів до отримання допуску на бойове чергування.

Опишіть практику збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП

За підсумками першого року служби їх безпосередніми командирами відпрацьовується відгук з оцінками його професійних та особистих якостей, недоліками (за наявності) та пропозиціями, який надається замовнику на підготовку фахівців (роботодавцю) та до Університету.

Відгуки аналізуються на засіданнях кафедр та Вчених рад факультетів з відпрацюванням пропозицій щодо подальшого вдосконалення програм навчальних дисциплін та ОП.

Узагальнені та системні пропозиції розглядаються на Вченій раді ХНУПС.

Які недоліки в ОП та/або освітній діяльності з реалізації ОП були виявлені у ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості за час її реалізації? Яким чином система забезпечення якості ЗВО відреагувала на ці недоліки?

Досвід участі викладачів кафедр льотного факультету в ООС (АТО) та міжнародних операціях з підтримки мира та безпеки та аналіз інформаційно-аналітичних матеріалів, що надходять до університету засвідчив про необхідність вдосконалення володіння випускниками навичками з особливостей пілотування вертольотів з бойовими пошкодженнями та прокладання маршрутів на малих та гранично малих висотах. За ініціативою кафедри було внесено зміни в програму навчальної дисципліни Льотна підготовка.

Продемонструйте, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час удосконалення ОП. Яким чином зауваження та пропозиції з останньої акредитації та акредитацій інших ОП були ураховані під час удосконалення цієї ОП?

Під час роботи екзаменаційної комісії з атестації випускників за даною ОП було з'ясовано потребу у забезпеченні новітнім (модернізованим) зразком озброєння та військової техніки, а саме модернізованими вертольотами Ми-8МСБ для забезпечення практичної складової льотної підготовки. У ході взаємодії з замовником було опрацьовано питання пріоритетного забезпечення та надані заявки до довольчого органу.

Опишіть, яким чином учасники академічної спільноти змістовно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП?

До складу розробників навчальної програми за кожною навчальною дисципліною в обов'язковому порядку залучається представник випускової кафедри з даної спеціальності (спеціалізації), що забезпечує військово-спеціальну та фахову спрямованість змісту навчання, внутрішній контроль академічної спільноти за якістю ОП. В університеті запроваджено роботу групи кращих методистів з контролю навчальних занять, які впливають на якість ОП через забезпечення якості методики викладання навчального матеріалу.

Відповідно до затвердженого розпорядку дня щотижня в понеділок в підрозділах курсантів відбувається підведення підсумків навчання та виховання за попередній тиждень з залученням представників керівництва факультету випускових кафедр та кураторів з числа науково-педагогічних працівників. На підведенні підсумків обговорюється

якість та якість навчання, визначаються кращі та гірші, проблемні питання.

На рівні факультету, університету підведення підсумків здійснюється щомісячно, щосеместру та за навчальний рік з обговоренням питань якості та успішності навчання по курсам та спеціальностям, проблемних питань організації освітнього процесу, пропозицій по вдосконаленню системи підготовки та змісту ОП.

Опишіть розподіл відповідальності між різними структурними підрозділами ЗВО у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти

Взаємодія структурних підрозділів у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти забезпечує оптимальну реалізацію освітньої програми.

Структурними підрозділами ХНУПС в контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти є:

навчальний відділ університету (організація, планування, контроль, аналіз та вдосконалення освітнього процесу; організація систематичного контролю за проведенням усіх видів навчальних занять; проведення систематичного контролю за діяльністю кафедр університету, організація підведення підсумків на рівні університету); навчальні частини факультетів (організація та планування освітнього процесу; організація систематичного контролю за проведенням усіх видів навчальних занять; організація підведення підсумків); кафедри (якісна реалізація освітньої програми, контроль занять та взаємні відвідування викладачів, аналіз та удосконалення ОП, додаткові заходи з здобувачами); командири підрозділів курсантів (щотижневе підведення підсумків, координація взаємодії здобувачів з викладачами, контроль самостійної роботи здобувачів, індивідуальна робота з здобувачами).

9. Прозорість і публічність

Якими документами ЗВО регулюється права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу? Яким чином забезпечується їх доступність для учасників освітнього процесу?

Нормативну основу, яка регулює права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу в ХНУПС складають: Конституція України; закони України «Про освіту»; «Про вищу освіту»; «Про наукову та науково-технічну діяльність»; розпорядчі нормативно-правові документи Президента України, Кабінету Міністрів України (КМУ), Міністерства освіти і науки (МОН) України, Наказ Міністерства оборони України від 27.05.2015 року № 240 «Про затвердження Положення про вищі військові навчальні заклади».

У ХНУПС права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу регулюються наступними документами:

Статут (наказ МО України від 28.11.2018 № 603);

Положення про організацію освітнього процесу (наказ ХНУПС від 30.08.2019 № 1612);

Положення про структурні підрозділи ХНУПС.

В цих положеннях викладені основні аспекти організації освітнього процесу, де дано чітке і зрозуміле роз'яснення стосовно правил та обов'язків всіх учасників освітнього процесу.

Інформація щодо організації освітнього процесу знаходиться у відкритому доступі на офіційному сайті ХНУПС (<http://www.hups.mil.gov.ua/publiczna-informaciya/>).

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗВО відповідного проекту з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін (стейкхолдерів). Адреса веб-сторінки

1. <http://www.hups.mil.gov.ua/zvernennya-ta-pobazhannya/>
2. <https://www.facebook.com/hnups/>

Наведіть посилання на оприлюднену у відкритому доступі в мережі Інтернет інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти)

<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/publiczna-informatsiya/opp/11-vert-opp-magistr-2021.pdf>

11. Перспективи подальшого розвитку ОП

Якими загалом є сильні та слабкі сторони ОП?

Освітня програма розвивається з огляду на існуючі тенденції в галузі 25 "Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону", вимог замовника на підготовку фахівців (роботодавця), відгуки на випускників та досвід бойового застосування авіації.

Виходячи з проведеного самоаналізу, визначено сильні сторони ОП:

надання первинного пріоритету у вивченні іноземної мови в рамках її застосування згідно стандартів НАТО та ІКАО; практична спрямованість ОП на формування військово-професійних та військово-спеціальних компетентностей за спеціалізацією; система льотної підготовки;

набуття курсантами професійних навичок з льотної експлуатації та бойового застосування вертольотів. Ефективність системи підготовки та результати навчання підтверджується відгуками на випускників як з боку замовника на підготовку військових фахівців, так і від командирів військових частин, де проходять службу випускники.

Проте, за результатами самоаналізу визначено і слабкі сторони ОП, що потребують окремої уваги: не завжди в повному обсязі виконується програма льотної підготовки з причин несправності авіаційної техніки обумовленої її фізичним старінням та закінченням ресурсу її експлуатації, а також неритмічним постачанням ПММ; систематична необхідність замовлення послуг первинної льотної підготовки у зовнішніх організацій. Однак, ці факти переважно пов'язані з недофінансуванням і іншими причинами, які не залежать від університету.

Якими є перспективи розвитку ОП упродовж найближчих 3 років? Які конкретні заходи ЗВО планує здійснити задля реалізації цих перспектив?

Враховуючи високу вартість підготовки фахівців за ОП та високу Враховуючи високу вартість підготовки фахівців за ОП та високу наукоємність сучасних зразків ОВТ пріоритетними напрямками розвитку ОП є: оснащення навчальної авіаційної бригади новітніми (модернізованими) зразками авіаційної техніки; закупівля легких вертольотів для первинної льотної підготовки курсантів; створення дистанційних курсів з дисциплін гуманітарної та соціально-економічної підготовки та подальше впровадження стандартів НАТО в перелік навчальних дисциплін військово-професійної підготовки; вдосконалення використання комплексних тренажерів вертольотів та подальше впровадження програмно-імітаційних моделей для вивчення навчальних дисциплін професійно військово-спеціальної підготовки; створення спеціалізованої навчальної аудиторії легкого вертольоту; розгортання курсантського конструкторського бюро.

Запевнення

Запевняємо, що уся інформація, наведена у відомостях та доданих до них матеріалах, є достовірною.

Гарантуємо, що ЗВО за запитом експертної групи надасть будь-які документи та додаткову інформацію, яка стосується освітньої програми та/або освітньої діяльності за цією освітньою програмою.

Надаємо згоду на опрацювання та оприлюднення цих відомостей про самооцінювання та усіх доданих до них матеріалів у повному обсязі у відкритому доступі.

Додатки:

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Шляхом підписання цього документа запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом/кваліфікованою електронною печаткою.

Інформація про КЕП

ПІБ: Турінський Олександр Васильович

Дата: 09.04.2021 р.

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Назва освітнього компонента	Вид компонента	Силабус або інші навчально-методичні матеріали		Якщо освітній компонент потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, наведіть відомості щодо нього*
		Назва файла	Хеш файла	
Іноземна мова професійного спрямування	навчальна дисципліна	<i>1.1.05 Силабус Іноземна мова професійного спрямування.pdf</i>	bygVkmKIrWfAmIHwHWvqFXoKB7Lu55wYwnOeDEF2JzA=	Мовна лабораторія – 3 компл.
Комплексний екзамен з фізичної підготовки	підсумкова атестація	<i>3.1.2 Силабус_ЕК_ЛВІІІ_випуск 2021-без дск.pdf</i>	1I/mp2RZSVbmEtxF6e4G3Hnu45I3gS69MATDadZEosY=	Стадіон, спортивні зали, басейн
Комплексний екзамен	підсумкова атестація	<i>3.1.1 Силабус КЕ.pdf</i>	rku9Sgri9bg002Hu4KR2xoXencaVFnkTpWrnGNOgWVI=	Використовуються один процедурний та один льотний тренажер вертольота Ми-8МТВ КТВ Ми-8МТВ, що розроблені НВО АВІА у 2008 році (капітальний ремонт 2015 року)
Тактика армійської авіації	навчальна дисципліна	<i>2.2.12 Силабус-Тактика АА 50 2019.pdf</i>	sAeVSXgsYx4wsnHQUESFkA/G2NTrn2i+NOHDG7wYhrU=	Проводиться на базі аудиторного фонду кафедри що повністю забезпечує вивчення дисципліни
Тактика авіації Повітряних Сил	навчальна дисципліна	<i>2.1.12 Силабус-Тактика авіації ПС 50 2019.pdf</i>	ghxdp/LMVW6OX2F+nK/CFRhm9y/H+9J8xgpsVyrFo94=	Проводиться на базі аудиторного фонду кафедри що повністю забезпечує вивчення дисципліни
Моделювання бойових дій підрозділів армійської авіації з застосуванням сучасних інформаційних технологій	навчальна дисципліна	<i>2.1.11 Силабус 104 Моделювання АА 50.pdf</i>	G8XzdvrAwBZpZwNH6TVzxumguBT2g2d+UHDDh5w5qPQ=	Тренажний комплекс ВІРАЖ-РД з програмою моделювання бойових дій авіації ВІРАЖ-РД- АВІА
Моделювання бойових дій підрозділів авіації Повітряних Сил з застосуванням сучасних інформаційних технологій	навчальна дисципліна	<i>2.2.11 Силабус 104 Моделювання ТАПС 50.pdf</i>	Qr5IlepJXEGYGofNi5VtTzM8I1p9WkMCOWuq7gIIgI4=	Тренажний комплекс ВІРАЖ-РД з програмою моделювання бойових дій авіації ВІРАЖ-РД- АВІА
Організація служби штабів авіаційних підрозділів армійської авіації	навчальна дисципліна	<i>2.2.10 Силабус 104 ОСШАП+50 АА.pdf</i>	DkAWYwUhENw9sI3XFJzP6ixz5GLuktAcvYKLyVOj8rQ=	Проводиться на базі аудиторного фонду кафедри що повністю забезпечує вивчення дисципліни
Організація служби штабів авіаційних підрозділів авіації Повітряних Сил	навчальна дисципліна	<i>2.1.10 Силабус 104 ОСШАП+50 ТАПС.pdf</i>	jbrQYTISuWTIX6LyiE4SZTvTskLo3F5LZMGoIsODas8=	Проводиться на базі аудиторного фонду кафедри що повністю забезпечує вивчення дисципліни
Системний аналіз застосування бойових авіаційних комплексів армійської авіації	навчальна дисципліна	<i>2.2.09 Силабус САЗБАК+50 АА.pdf</i>	mwuLcYVR8u3Emd86p+zZzUgNnhDWardFMsxgybFIKk=	Тренажний комплекс ВІРАЖ-РД з програмою моделювання бойових дій авіації ВІРАЖ-РД- АВІА
Системний аналіз застосування бойових авіаційних комплексів авіації Повітряних Сил	навчальна дисципліна	<i>2.1.09 Силабус САЗБАК+50 ТАПС.pdf</i>	O3sbEOKOWnPYuK+24adHyeoZJostDZNjV3ke/zibMC8=	Тренажний комплекс ВІРАЖ-РД з програмою моделювання бойових дій авіації ВІРАЖ-РД- АВІА
Льотна підготовка	практика	<i>2.1.08 Силабус ЛІІІ.pdf</i>	pxmphpdK3Xtkgrd6eQx7rIyewj6YC8fG+a	Використовуються модернізовані вертольоти Ми-

			p3xiXB0DYM=	8МСБ та Ми-24ПУ у навчальній авіаційній бригаді, що повністю забезпечує льотну підготовку на вертольотах
Експлуатація та бойове застосування бойового вертольоту	навчальна дисципліна	2.1.07 Силабус ЕБЗБВ.pdf	8wWmVqz1AEcU9fO S4gnBVVyFqWzw/+ Z1oHsVIy9R1aY=	Проводиться на базі аудиторного фонду кафедри що повністю забезпечує вивчення дисципліни
Захист магістерської роботи	курслова робота (проект)	3.1.3 Силабус 104 МР.pdf	SfybP4aMMYNRpOb SK9mbNOc93sB/Gh AaK9ZNucJ15Ds=	Мультимедійні засоби
Авіаційне та радіоелектронне обладнання бойового вертольоту	навчальна дисципліна	2.1.06 Силабус_АОРЕО.pdf	OhWLo6qK4venwN7 wCPpXcSUaQC8n4U H5ud4/Xpko5Uc=	Проводиться на базі аудиторного фонду кафедри що повністю забезпечує вивчення дисципліни
Штурманська підготовка	навчальна дисципліна	2.1.04 Силабус ШП ВЕРТ 2020.pdf	Pgon6Q78xdSO73+4 bnRbyka4WD7FFdu U7NYoJXzONVw=	Проводиться на базі аудиторного фонду кафедри що повністю забезпечує вивчення дисципліни
Практична аеродинаміка бойового вертольоту	навчальна дисципліна	2.1.03 Силабус_ПААБ_Ми-24.pdf	FojGDDloxr9ImbZD g6ygbnV8GEhBgOT1 cmgmA7+vTZo=	Проводиться на базі аудиторного фонду кафедри що повністю забезпечує вивчення дисципліни
Військове стажування	практика	2.1.02 Силабус військ стаж.pdf	5s4QVkZTopMNt76j AxdFZWVppn7FZoA M6iaqe5UKUzE=	Військова авіаційна частина
Тактика авіації	навчальна дисципліна	2.1.01 Силабус 104 ТА В 50.pdf	qtft5NpyIuvZDp77Ft nBNZi2dRloBYU/Jof noJWbGiQ=	Проводиться на базі аудиторного фонду кафедри що повністю забезпечує вивчення дисципліни
Фізичне виховання та спеціальна фізична підготовка	навчальна дисципліна	1.1.04 Силабус_ФВ_СФП_магістр_ЛФ_2021.pdf	bF1Q7Fx/bhTauu9u KQ+NPZXNDG27Yi oXlLLXJrqpjM=	Стадіон, спортивні зали, басейн
Безпека військової діяльності	навчальна дисципліна	1.1.03 Силабус БВД.pdf	Jo+mPMyyBaKeoVr 9MGwrqUdXIGoVd XLybxzNXT8FdMk=	Тактичне поле
Академічне письмо	навчальна дисципліна	1.1.02 Силабус_Академічне письмо.pdf	LkfuEo1aDjBQu6/lq DT9FL6bUeFQYtED XyfvqHW6/UQ=	Проводиться на базі аудиторного фонду кафедри що повністю забезпечує вивчення дисципліни
Філософські проблеми наукового пізнання	навчальна дисципліна	1.1.06 Силабус_Філософ_проблем_наук_пізнання_МАГ_ЛФ_2019).pdf	TD+V6oTV/corxCNc BPxW4eFNrF5eW67l 4Yroo+kP4ew=	Проводиться на базі аудиторного фонду кафедри що повністю забезпечує вивчення дисципліни
Філософські проблеми війни та армії (у т.ч. військово-економічні аспекти діяльності військового керівника)	навчальна дисципліна	1.2.06 Силабус_ФІВА_Э кон_асп_МЛФ_2019.pdf	adkCzaMoMs1+lh3U osntntj9fQjczUoIKw HXMAJXxDU=	Проводиться на базі аудиторного фонду кафедри що повністю забезпечує вивчення дисципліни
Авіаційна англійська мова	навчальна дисципліна	1.2.05 Силабус авіаційна англійська мова.pdf	9IYeMQfF+7wTWQj Of9qOozesZK3qnOL ERchzHk/hoE=	Мовна лабораторія – 3 компл.
Морально-психологічне забезпечення підготовки та застосування Збройних Сил України	навчальна дисципліна	1.1.01 Силабус_МПЗ_1ф_2020_ШТ.pdf	S63GyJ2KVSGx5q5D P/eSLZyVdgtVpL262 Y4ef+U/IME=	Проводиться на базі аудиторного фонду кафедри що повністю забезпечує вивчення дисципліни
Конструкція бойового вертольоту та його силової установки	навчальна дисципліна	2.1.05 Силабус 202 КБВСУ Ми 24 магістри 20120.pdf	gUbosEyuqTo0+I7K ZKPoTL670O4oR2Sx nQJgIzIqqg0=	Проводиться на базі аудиторного фонду кафедри що повністю забезпечує вивчення дисципліни

* наводяться відомості, як мінімум, щодо наявності відповідного матеріально-технічного забезпечення, його достатності для реалізації ОП; для обладнання/устаткування – також кількість, рік введення в експлуатацію, рік останнього ремонту; для програмного забезпечення – також кількість ліцензій та версія програмного забезпечення

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

Документ	Назва файла	Хеш файла
Документ	<i>табл 2 Шмаков.pdf</i>	QRmG7CJtlMwtr9ojTL4s9hPxQJONrsXjO1CcNzNBvlQ=

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Програмні результати навчання ОП	ПРН відповідає результату навчання, визначено му стандартом вищої освіти (або охоплює його)	Обов'язкові освітні компоненти, що забезпечують ПРН	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
<i>PHc-5</i>	☒	Військове стажування	MH2 MH5	MO8 MO10
<i>PHc-7</i>	☒	Льотна підготовка	MH2 MH5	MO1
		Штурманська підготовка	MH1 MH2 MH4 MH5	MO1 MO10
		Військове стажування	MH2 MH5	MO8 MO10
<i>PHc-6</i>	☒	Комплексний екзамєн з фізичної підготовки	-	MO2 MO8
		Військове стажування	MH2 MH5	MO8 MO10
		Експлуатація та бойове застосування бойового вертольоту	MH1 MH2 MH4 MH5	MO1MO10
<i>PHc-8</i>	☒	Льотна підготовка	MH2 MH5	MO1
		Експлуатація та бойове застосування бойового вертольоту	MH1 MH2 MH4 MH5	MO1 MO10
		Авіаційне та радіоелектронне обладнання бойового вертольоту	MH1 MH2 MH4 MH5	MO1
		Конструкція бойового вертольоту та його силової установки	MH1 MH2 MH4 MH5	MO1
		Військове стажування	MH2 MH5	MO8 MO10

		Тактика авіації	MH1 MH2 MH3 MH5	MO10
		Комплексний екзамен	MH5	MO2 MO8
PHc-13	☒	Військове стажування	MH2 MH5	MO8 MO10
		Практична аеродинаміка бойового вертольоту	MH1 MH2 MH4 MH5	MO1 MO10
		Льотна підготовка	MH2 MH5	MO1
		Комплексний екзамен	MH5	MO2 MO8
		Організація служби штабів авіаційних підрозділів авіації Повітряних Сил	MH1 MH2 MH3 MH5	MO10
		Організація служби штабів авіаційних підрозділів армійської авіації	MH1 MH2 MH3 MH5	MO10
PHc-10	☒	Моделювання бойових дій підрозділів авіації Повітряних Сил з застосуванням сучасних інформаційних технологій	MH1 MH2 MH3 MH5	MO10
		Льотна підготовка	MH2 MH5	MO1
		Моделювання бойових дій підрозділів армійської авіації з застосуванням сучасних інформаційних технологій	MH1 MH2 MH3 MH5	MO10
		Захист магістерської роботи	-	MO4 MO5MO6MO7
PHc-11	☒	Тактика авіації	MH1 MH2 MH3 MH5	MO10
		Військове стажування	MH2 MH5	MO8 MO10
		Комплексний екзамен	MH5	MO2 MO8
		Організація служби штабів авіаційних підрозділів авіації Повітряних Сил	MH1 MH2 MH3 MH5	MO10
		Організація служби штабів авіаційних підрозділів армійської авіації	MH1 MH2 MH3 MH5	MO10
		Тактика авіації Повітряних Сил	MH1 MH2 MH3 MH5	MO1 MO10

		Тактика армійської авіації	МН1 МН2 МН3 МН5	МО1 МО10
PHc-4	☒	Практична аеродинаміка бойового вертольоту	МН1 МН2 МН4 МН5	МО1 МО10
		Експлуатація та бойове застосування бойового вертольоту	МН1 МН2 МН4 МН5	МО1 МО10
		Комплексний екзамен	МН5	МО2
PHc-9	☒	Комплексний екзамен	МН5	МО2 МО8
		Льотна підготовка	МН2 МН5	МО1
		Практична аеродинаміка бойового вертольоту	МН1 МН2 МН4 МН5	МО1 МО10
		Військове стажування	МН2 МН5	МО8 МО10
PHc-3	☒	Військове стажування	МН2 МН5	МО8 МО10
		Практична аеродинаміка бойового вертольоту	МН1 МН2 МН4 МН5	МО1МО10
		Комплексний екзамен	МН5	МО2
		Захист магістерської роботи	-	МО4 МО5МО6МО7
PHc-12	☒	Військове стажування	МН2 МН5	МО8 МО10
		Льотна підготовка	МН2 МН5	МО1
		Організація служби штабів авіаційних підрозділів авіації Повітряних Сил	МН1 МН2 МН3 МН5	МО10
		Організація служби штабів авіаційних підрозділів армійської авіації	МН1 МН2 МН3 МН5	МО10
PHc-1	☒	Тактика авіації	МН1 МН2 МН3 МН5	МО10
		Моделювання бойових дій підрозділів авіації Повітряних Сил з застосуванням сучасних інформаційних технологій	МН1 МН2 МН3 МН5	МО10
		Моделювання бойових дій підрозділів армійської авіації з застосуванням сучасних інформаційних	МН1 МН2 МН3 МН5	МО10

		технологій		
		Захист магістерської роботи	-	МО4 МО5МО6МО7
		Військове стажування	МН2 МН5	МО8 МО10
РНс-2	☒	Військове стажування	МН2 МН5 МО8	МО10
РНз-1	☐	Морально-психологічне забезпечення підготовки та застосування Збройних Сил України	МН1 МН2 МН3 МН5	МО1
РНз-2	☐	Академічне письмо	МН1 МН2 МН3 МН5	МО10
		Іноземна мова професійного спрямування	МН2 МН4 МН5	МО10
		Авіаційна англійська мова	МН2 МН4 МН5	МО10
		Філософські проблеми війни та армії (у т.ч. військово-економічні аспекти діяльності військового керівника)	МН1 МН2 МН3 МН5	МО10
		Філософські проблеми наукового пізнання	МН1 МН2 МН3 МН5	МО10
РНз-3	☐	Філософські проблеми війни та армії (у т.ч. військово-економічні аспекти діяльності військового керівника)	МН1 МН2 МН3 МН5	МО10
		Філософські проблеми наукового пізнання	МН1 МН2 МН3 МН5	МО10
РНз-4	☒	Системний аналіз застосування бойових авіаційних комплексів авіації Повітряних Сил	МН1 МН2 МН3 МН5	МО10
		Системний аналіз застосування бойових авіаційних комплексів армійської авіації	МН1 МН2 МН3 МН5	МО10
РНз-5	☐	Безпека військової діяльності	МН1 МН2 МН3 МН5	МО10
РНз-6	☐	Фізичне виховання та спеціальна фізична підготовка	МН1 МН2 МН4 МН5	МО1 МО10
РНп-4	☐	Тактика авіації Повітряних Сил	МН1 МН2 МН3 МН5	МО1 МО10

		Тактика армійської авіації	МН1 МН2 МН3 МН5	МО1 МО10
--	--	----------------------------	--------------------------	----------